AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 32 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS., 9 d. Rugpjučio (August), 1923. | KAINA 5 CENTAI | Vol. IX.

DIDŽIAUSIOS MINIOS ŽMONIŲ REIŠKIA SAVO NUSIMINIMĄ IR ATIDUODA PASKUTINĘ PAGARBĄ MIRUSIAM PREZIDENTUI HARDING

Tukstančiai žmonių apgulę stotis, per kurias vežama prezidento lavonas. Iškilmingos laidotuvės Washingtone. Prezidentas Coolidge skirią penktadienį laidotuvių diena. Daugybė telegramų iš visų šalių reiškia užuojautą prezidento moteriai. Riaušės socialistų suvažiavime New Yorke. Karo stovis Vengrijoje. Vokietija bankrutija, du milijonai markių už dolerį. Ispanijos laikraščiai skelbia komunizmo pavojų Europai, jei Vokietijos katastrofa ne bus sulaikyta. Sovietai keičia bažnyčias į kliubus ir ligonbučius.

MIRĖ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PREZIDENTAS HARDING.

San Francisco. Rugpjučio 2 d. Warren G. Harding Suvienytų Valstijų Prezidentas mirė staiga nuo apopleksijos 7:30 val. vakare, Palace viešbutyje. Tik Hardingo moteris ir dvi slaugės buvo kambaryje laike prezidento mirties. Prezidentas sirgo nepilnai savaitę laiko ir tris valandas prieš mirtį gydytojai paskelbė, kad prezidentas jaučiasi gerai ir visi manė, kad prezidentas greitai pasveiksiąs.

Prieš pat mirtį jo moteirs skaitė jam iš knygos tik staiga išvydo, kad prezidentas sudrebėjo. Ji suprato, kad mirtis prisiartino, tuoj šaukė pagelbos. Pribuvo jo du gydytojai, bet jau buvo vėlu kokią nors pagelbą suteikti.

Prezidento lavonas bus laikomas viešbutyje iki rytojaus vakaro, kuomet bus traukiniu pasiųstas Washingtonan.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VICE - PREZIDENTAS CALVIN COOLIDGE TAMPA PREZIDENTU.

Washington, 3 d. rugsėjo. Prezidentui Hardingui mirus, tuoj duota žinia S. Val. vice-prezidentui Calvin Coolidge apie prezidento mirtį. Coolidge tuom laiku radosi ant savo tėvo ukės Vermont valstijoje. Čia pat paprastame ukės name, prie kerosininės lempos šviesos Coolidge prisiekė pildyt Suv. Valstijų prezidento pareigas. Jo tėvas budamas notarų pailudijo sunaus prisiegą. Prisiekus prezidentas Coolidge tuoj išvažiavo Washingtonan pildyti prezidento pareigas.

ORLAIVIAI LYDI PREZIDENTO KARSTĄ.

San Francisco. Rugpjučio 3 d. San Francisco miestas atsisveikino ant visados su buvusiu prezidentu. Dideli sąjausmą miestas išreiškė ir prezidento moteriai, kuri kartu su vyro lavonu apleido San Francisco. Nuo buvusio čionais žemės drebėjimo laikų, miestas neatmena tokio žmonių susijudinimo. Leidžiantis saulei gatvės nuo Palas viešbučio iki stoties buvo kimšte užkimštos žmonėmis. Prezidento karstą lydėjo kariumenės ir jurininkų pulkai, priešakyje kurių ėjo miesto atstovai, žymųs, miesto, valstijos ir visos tautos valdininkai. Karės orlaiviai lydėjo karstą karės rykavime. Priešakyje karsto jojo raitelių burys. Laike procesijos griežė jureivių benas.

TUKSTANČIAI ŽMONIŲ APGULĘ STOTIS, PER KURIAS VEŽAMA MIRUSIO PREZIDENTO LAVONAS.

Chicago, rugpjučio 6 dieną. Didelės minios žmonių, apgulusios stotis, kad išreikšti savo paskutinę pagarbą buvusiam šalies vadui. Artinantis laidotuvių trukiui prie Chicagos apie šimta tukstantinė minia susirinko palei Kedzie ave. stoties, taip buvo užsigrudę žmonės, kad vietiniai trukiai negalėjo išeiti. Trukiui atėjus pasigirdo varpų skambinimas, kanuolių šuviai. Bet išskyrus tai, minios žmonių visur buvo tylios, nuliudusios. Krasos orlaiviai pasitikdami truki bėrė gėles taip, kad traukinys rodėsi einąs gėlių lytuje.

DIDELĖS LAIDOTUVIŲ IŠKILMĖS WASHINGTONE.

Washingtonas, rugpiučio 6 d. Washingtonas rengiasi iškilmingai patikti buvusio prezidento lavoną, ir laidotuvių apeigos bus nemažiau įspudingos kaip laidotuvės prezidento McKinley. Miestas papuoštas gėduliais, laukia nusiminime atvykstančio lavono.

Laidotuvių procesija prasidės trečiadienio ryte, 10 valandą ir eis nuo Baltojo namo į Kapitolijų. Pirmiausia eis gen. Pershingas su visu štabu, paskui jį eis kareivių pulkai, pėstininkai, jureiviai ir tt. Paskui kariumenę bus vežama buvusio prezidento karstas,, kurį lydės Hardingo moteris ir kiti šeimynos nariai, prezidentas Coolidge, buvusieji prezidentais Taftas ir Wilsonas, armijos ir laivyno karininkai ir kiti šalies valdininkai. 10,000 vaikų barstys gėles procesijos laike.

Kapitoliaus rotundoje, kur esama 800 sėdynių atsibus pamaldos. Po pamaldų nuo 11 val. iki 5 valandai po pietų Hardingo karstas

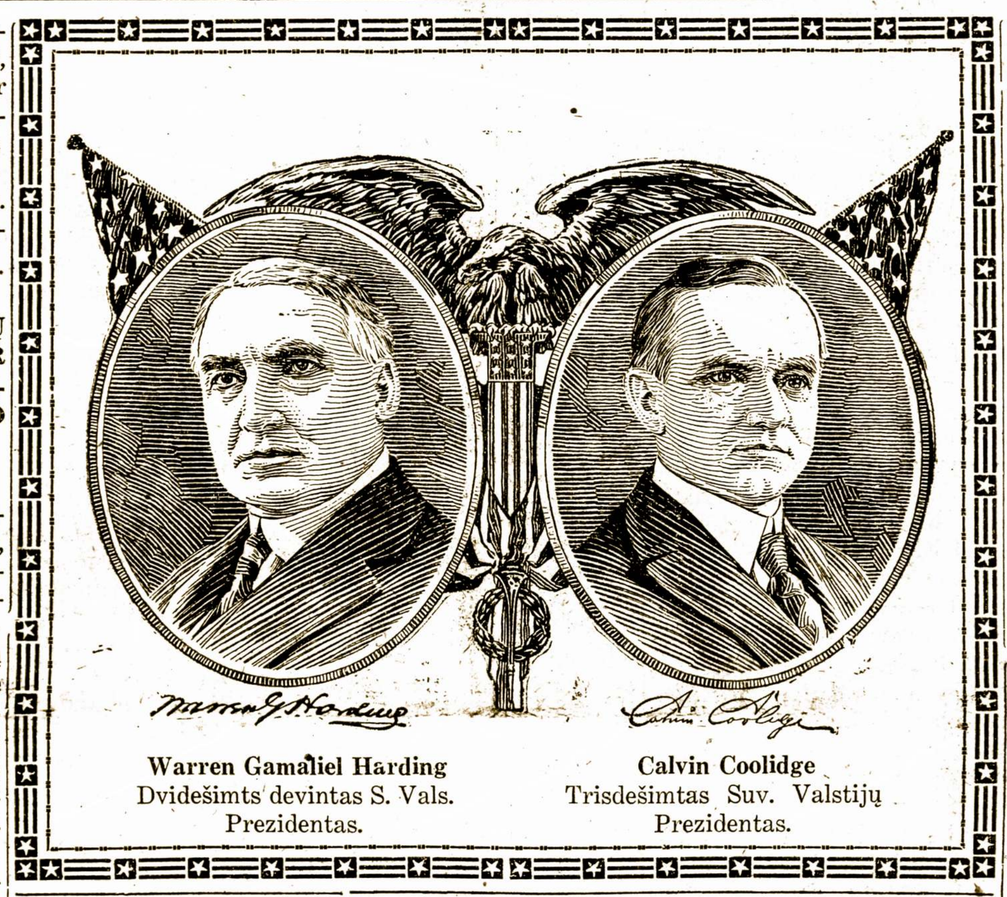

Warren Gamaliel Harding
Dvidešimts devintas S. Vals. Prezidentas.

Calvin Coolidge
Trisdešimtas Suv. Valstijų Prezidentas.

bus leidžiama lankyti visiems žmonėms.

Vėliau, lavonas bus palydėtas ant stoties ir trukiu vežamas į Hardingo tėviškę Marion.

PREZIDENTAS COOLIDGE PASKYRĖ PENKTADIENĮ LAIDOTUVIŲ DIENA.

Washington. Pirmas naujojo prezidento darbas, yra surengimas mirusio prezidento laidotuvių. Jis paskyrė penktadienį 10 d. rugpjučio,. pamaldų ir laidotuvių dieną mirusiojo prezidento, išleisdamas tam tikrą pranešimą į Suvienytų Valstijų piliečius. Tą dieną Hardingas bus palaidotas savo gimtiniame krašte.

DAUGYBĖ TELEGRAMŲ IŠ VISŲ ŠALIŲ REIŠKIA UŽUOJAUTĄ PREZIDENTO MOTERIAI.

Washington. Daugybė telegramų iš Suv. Valstijų ir kitų šalių prisiųsta Washingtonan, kuriose išreiškiama užuojautą Hardingo moteriai ir apgailestaujama prezidento mirtis. Tarp daugybės kitų Hardingo moteris gavo užuojautos telegramą nuo Belgijos karaliaus, nuo Japonijos imperatoriaus, nuo Anglijos karailaus, nuo mažų ir didelių valstybių, nuo pavienių asmenų, valdininkų ir šiaip paprastų žmonių. Francijoje, Anglijoje, Meksikoje, Portugalijoje, vėliavos nuleistos pusiau stiebo pagerbimui Suv. Valstijų prezidento. Anglijos karaliaus šeimyna nešios gėdules savaitę laiko.

TRUKŠMAS SOCIALISTŲ SUVAŽIAVIME NEW YORKE.

New Yorkas. Socialistų susivažiavime New Yorke, bandyta buvo išnešt rezoliuciją, pasmerkiant naują prezidentą Calvin Coolidge kaipo darbininkų priešą, pasiremiant jo griežta politika prieš Bostono policijos straiką, kuomet jis buvo Massachusetts valstijos gubernatorium. Rezoliuciją perskaičius, susivažiavime kilo didelis trukšmas ir rezoliucija buvo atsiimta atgal rezoliucijų komisijos.

HARDINGO MOTERIS GAUS PENSIJĄ.

Jei bus prisilaikoma praeities pavyzdžių, mirusio prezidento Hardingo moteirs gaus $5000 metinės pensijos nuo Suv. Valstijų valdžios. Prezidento Clevelando ir Roosevelto moterims buvo paskirta kongreso metinė pensija $5000, ir dabar kongreso nariai išsireiškė, kė kad nėra abejonės, jogei poniai Harding bus taip-gi suteikta pensija.

VOKIETIJA BANKRUTIJA.

Berlinas, rugpjučio 6 d. Bėgyje keletos dienų vokiečių markė nupuolė daugiau ne ant 50 nuošimčio savo vertės. Nors specialiai markės vertė buvo nustatyta 1,650,000 už vieną dolerį, biržoje galima buvo gauti du milijonu markių už vieną dolerį, ir taip daugiau buvo pasiulyta markių negu kas norėjo jas pirkti. Manoma, kad biržoje tikimasi, jogei bėgyje šios savaitės markė dar daugiau gali nupulti.

Vartojant tokias dideles sumas truksta pinigų, todel valdžios bankas leidžia pinigus didelėmis denominacijomis po 10, 20, 50 ir 100 milijonų markių, mažesnės sumos skaitoma vien tik kaip smulkųs pinigai. Valdžia duoda leidimus miestams ir didelioms pramonėms ir išdirbystės įstaigoms leisti savus pinigus.

ISPANIJOS LAIKRAŠČIAI APIE KOMUNIZMĄ.

Ispanijos laikraščiai nurodo apie augantį komunizmo pavojų Europai, jei nebus prašalinta ekonominė Vokietijos katastrofą, kuri sparčiai artinasi.

LIETUVOS MENININKAI AMERIKOS SPAUDOJE.

Wašingtonas, liepos m. 31 d. (L. I. B.) "Fellowship Press Service" New Yorke rengia spaudai įdomų veikalą kuriame tilps įvairių šalių dabar gyvenantieji kompozitoriai, dailininkai ir skulptoriai.

Lietuvos menininkai turės atskirą tomą, su savo fotografijomis, bijografijomis ir savo veikalų sąrašais.

Minėtoji New Yorka organizacija kreipsis atsikirai prie kiekvieno lietuvio kompozitoriaus, dailininko, bei skulptoriaus prašydama suteikti jai apie save žinių.

Tai bus pirmos tos rušies leidinys anglų kalboje išimtinai pašvęstas supažindinimui pasaulio su Lietuvos kompozitoriais bei dailininkais..

SOVIETAI KEIČIA BAŽNYČIAS Į KLIUBUS IR LIGONBUČIUS.

Moskva. Sulyg nutarimo prezidijumo Maskvos sovieto likviduojama yra cerkvė prie Liapinsko viešnamio ant Serpukovskos gatvės, ta cerkvė bus perduota "Radio mašina" ir "Novaja Zaria" dirbtuvių darbininkų kliubui.

Cerkvė prie Vakrušinsko ligonbučio ant Strominskos gatvės likviduojama ir perduodama naudoti ligonbučiui del savo reikalų.

Taip-gi perduota ligonbučio nauodjimui koplyčia ant pirmosios Meščanskos gatvės.

KOMUNISTAI GRASINA BULGARIJOS VALDŽIAI.

Konstantinopolis. Komunistai drauge su anarchistais grasina sukelti visuotiną ginkluotą sukilimą prieš valdžią, jei valdžia nenustos juos areštavus ir persekiojus. Po kunigaikščio Marusovo užmušimui Plevnoje tapo užmuštas Sovietų delegatas. Valdžios kariumenė bombarduoja Perustijos miestelį, bandoma nuginkluoti žmones.

NUŽUDĖ 750 BANDITŲ.

Pekin, Chinijoje, rugpjučio 7 d. Pranešimas iš Manžurijos skelbia, kad 750 banditų buvo nužudyta chinų kareivių sulyg paliepimo karės gubernatoriaus. Nužudytieji buvo dalis 1200 banditų, kurie pasidavė, kariumenei ir buvo mokinami kareiviavimo, kad sudarius iš jų kariumenės dalį. Iš priežasties nepaklusnumo 50 iš pasidavusiųjų nelaisvėn buvo pašaukti neva pabarimui už priešinimasi. Pasklydo žinia, kad jie tapo nužudyti. Tada kiti banditai norėjo pabėgti. Bet jie buvo apsupti kareivių ir prasidėjo mušis. Kariumenė vartojo kanuoles ir iššudė kone visus pabėgėlius.

TRUMPESNĖS VALANDOS PLIENO IŠDIRBYSTĖJE SUMAŽYS MOKESTĮ ANT 80 CENTŲ.

New York, rugpjučio 3 d. Pirmininkas "United States Steel Corporation" direktorių tarybos praneša, kad minėta korporacija, kuri kontroliuoja kuone visą plieno išdirbystę Suv. Valstijose nutarė, jogei dabartinė 12 valandų darbo diena bus pakeista be atidėliojimo, taip greitai kaip, bus galima gauti reikalingų naujų darbininkų. Bus dirbama tikai 8 val. ant dienos. Mokestis sulyg valandų bus pakelta 25 nuošimčius, taip kad už 4 valandom trumpesnę darbo dieną darbininkai gaus tik 80 centų mažiau.

Darbininkai, kurie gauna už dvyliką valandų $4.80c., už 8 valandas gaus $4.00. Dabartiniu laiku darbininkai, dirbanti 9 ar 10 valandų gaus tokią pat mokestį kaip iki šiolei, iki nebus darbo valandos sutrumpintos.

KARĖS STOVIS VENGRIJOJE.

Budapeštas, rugpjučio 4 d. Vengrijos valdžia paskelbė karės stovį visoje šalyje iš priežasties gelžkelių darbininkų streiko. Valdžia atsisakė išpildyti darbininkų reikalavimus ir darbininkų unijos uždrausta. Areštuota darbininkų vadai.

KETURI MILIJONAI MARKIŲ UŽ DOLERĮ.

Berlinas, rugpjučio 8 d. Didelis sumišimas visoje Berlino prekyboje iš priežasties nuolatinio markės puolimo ir dolerio kilimo. Biržoje jau mokama 4 milijonai markių už vieną dolerį. Tokiu budu pirkliai priversti kelti nuolatos prekių kainas, ir daugeils pirklių pradeda neparduoti visai savo prekių. Maisto stoka ir neprieinamos kainos suteikia žmonėmis daug sunkumo.

ANGLIJA PERKA RUSIJOS LINUS.

Moskva. Bėgyje 12 mėnesių iki birželio 1 d. iš Rusijos išvežta 35,631 tonas linų. Didžiausia linų dalis tekus Anglijai, mažesnė dalis teko Vokietijai ir Pabaltijos republikoms.

Žinios iš Lietuvos

Kaunas.

Iš Palangos grįžo liepos m. 2 d. "Dainos" ekspursija. Ji ten išbuvo beveik 3 dienas, suruošė du koncertu, kuriuose dalyvavo operos solistai: Oleka, Vencavičiutė ir Kudirka, dainavo p. Adomavičiaus vedamas "Dainos" choras, p.p. Santvaras ir Rimydis skaitė savo kai kuriuos kurinėlius. Grisiunas padainavo solo ir t. p. Programa abiejų koncertų buvo gana turtinga bei įvairi ir užtat ptritraukė nemaža publikos. Ekskursija ir minia aplankė Birutės kalną ir jurą.

Paskutiniu kartu budamas Kaune p. Budrys, budamas Susisiekimo Ministerijoj nurodė, jog daugelis tiltų Žemaitijoj, ypač tiltas per Miniją ties Gargždais yra labai blogame stovyje. Po Klaipėdos prisijungimo judėjimas per tuos tiltus padidėjo. Sulyg tuo pranešimu, tuoj išvažiuoja komisija tiltų apžiurėti. Tiltas per Miniją ties Gergždais manoma dar šiemet statyti, tuo tarpu medinį, o kitais metais pavasarį bus jau statoma toj vietoj geležies betono tiltas.

—**"Dainos"** d-joj kilo sumanymas pasistatyti savo namus, kuriuose galėtų sutilpti iki 3000 žmonių ir galėtų buti ruošiami koncertai, vaidinimai ir daromi šiaip susiirnkimai. Lėšos namams statyti bus renkamos aukų budu Lietuvoje ir Amerikoje. Tam reikalui busią išleisti tam tikri ženkleliai, plytelių pavidale, už juos bus imama tam tikra nustatyta kaina. Neužilgo busią paruošta provizorinis namų plenas, kuriam busią pavartoti grynai tautiniai stiliai.

Namams vieta nustatyta Vytauto kalne, šale manomo statyti Karo muzėjaus. "Dainos" Draugija įsitikinusi, kad šis sumanymas įvyks ir švenčiant 25 metų "Dainos" dr-jos sukaktuves (kitais metais)—bus p ašventinti ir naujųjų namų pamatai.

—**Liepos mėn. 14 dieną** Miesto sodne įvyks 16 simfonijos koncertas, diriguojant Zaidmanui ir operos solistei p-lei J. Vencevičaitei. Atlikta: 1) Uvertiura iš operos "Sevilijos kirpėjas"—muz. Rosini, 2) "Saulėtekis ties Maskvos upe"—muz. Musorgskio, 3) fantazija iš motyvų operos "Aida"—muzika Verdi, 4) fantazija iš motyvų operos "Madame Buterfly" ir 5) vainikavimo maršas iš operos "Pranašas". P-lė Vencevičaitė, pritariant orkestrui, padainavo liaudės motyvų ariją "Šėriau žirgelį" —muz. Žilevičiaus ir Guno ariją iš operos "Faustas".

Po kiekvieno išpildyto numerio, publika nuoširdžiai plojo.

Pažymėtina, kad į tuos koncertus atsilanko kaskart daugiau publikos 17-sai simfonijos koncertas antradienį, liepos mėn. 17 d., dalyvaujant Nikolajevskiui ir diguojant Zaidmanui.

—**Del. M. K.. Čiurlionies muzikos kurinių.** Švietimo Ministerijos Meno Skyrius prašo visų tų, kurie turi M. K. Čiurlionies kokiu nors muzikos kurinių chorui, fortepijonui, orkestrui ir k., originalus arba jų nuorašus, prisiųsti Skyriui arba pranešti Meno Skyriui, kur randasi panašųs kuriniai ne vėliau rugpiučio 15 d. Kurinių koncertavimas vienon vieton reikalingas, kad ateityj minimi kuriniai nežutų, kūrių dalis, rodos jau yra žuvusi ir kad juos, surinkus ir išleidus, butų galima leisti platesniam visuomenės naudojimui.

—**"Rubo" bendrovė** padariusi sutartis su įvairiomis valstybės įstaigomis (apie 20), kurių tarnautojams ji pasižadėjusi teikti rubus išsimokant, neimdama už tai beveik jokių nuošimčių. Išsimokėjimo laikas, tęsiasi 3 mėnesius. Tuo budu kas mėnesis išduodama rubų už 10-15,000 litų.

Be to, įsteigė dar savo siuvyklos skyrių ties Laisvės Alėja, kame gaminami tik užsakymai. Su kariuomenės intendantura susitarta pagaminti keliasdešimts tukstančių naujų uniforminių kepurių N. kariuomenės pulkui. Skubotai gaminama rubai visai Lietuvos milicijai. Neužilgo bus pradėta siuti tokia pat uniforma ir Klaipėods krašto milicijai. Kasdien pasiuvama po 35 komplektus. Siuvamiems rubams medžiaga imama dalinai užsienių, dalinai Lietuvos gaminiai daugiausia Trejau audyklos Juodupėje. Jei tik galima bus gauti atatinkamas bustas, žiemai manoma perkelti kitur, bet pradėti siuvyklą. Sekančią vasarą manoma pasistatyti nuosavą namą. Tam tikslui numatoma bent kelios namo statymui vietos.

Klaipėda.

—Iš tikrų šaltinių sužinota, kad p. Budrio iniciatyva vietinių lietuvių veikėjų, kaip p. Jankaus, Simonavičio ir k. manoma sudaryt akcine bendorvę statyti Klaipėdos laivų dirbtuvėje (Werft) pirmąjį pirklybos garlaivį pagal naujausių technikos reikalavimų. Pirkimas laivų užsieny nepasiekia savo tikslo, nes visi stengiasi visuomet parduoti laivus senų konstrukcijų, aikvojančių daugiau kuro ir tuo pačiu komerciniams reikalavimams ne atatinkančius. Aukų rinkimas irgi musų alivyno nepastatytas, todel tai šiuo atvėju imasi radikalių priemonių tuo labiau, kad laivas greit gražins išlaidas ir dar duos didoką pelną. Projektas laivo (900 t.) jau paruoštas. Šiomis dienomis įvyks akcinės bendrovės steigiamasis susirinkimas. Laivas galės buti užbaigtas iki ateinančio pavasario.

—Šio mėnesio pradžioje Dancigo orlaivių b-vė pasiulė gan palankiomis salygomis sudaryti oro susisiekimą Kaunas-Klaipėda. Teko patirti, kad p. Budrys, Aukštasis Lietuvos Vyriausybės įgaliotinis Klaipėdos kraštui pataręs tam tikslui sunaudoti musų lakunų jėgas.

Kalipėda. Liepos mėn. 14 d. pas Aukštajį Įgaliotinį įvyko steigiamasis akcinės bendrovės "Lietuvių laivynas" susirinkimas. Dalyvavo Martynas Jankus, Jonas Budrys, Jurgis Lėbartas, Aleksandras Marcinkevičius, Vilius Šaulinskis, Jurgis Bruvelaitis, Erdmonas Simonaitis, Andrius Borchertas. Draugija savo užduotimi numato prekybinių garlaivių statymą ir jų eksplotaciją. Išrinkta laikinoji valdyba iš trijų narių: pirmininko Jono Budrio ir narių Martyno Jaukaus ir Andriaus Borshero. Nutarta išelisti atsišaukimas į Lietuvos visuomenę ir lietuvius amerikiečius. Valdybai pavesta pardavinėti laikinias akcijas sulig nominale kaikaina 100 litų.

Klaipėda. Pirma partija lietuvių amerikiečių grįžta namo pe rKlaipėdos uostą. Aukštasis Lietuvos Vyriausybės įgaliotinis gavo telegramą iš Londono, kad Amerikos laivyno dėka pradėta tiesioginiai reisai tarp Amerikos Jungtinių Valstijų ir Klaipėdos. Pirmas laivas "Orlando" atvyksta šiomis dienomis su lietuviais amerikiečiais, grįžtančiais Lietuvon. Vietos lietuviai ruošiaisi juos tinkamai sutikti.

Klaipėda. Liepos mėn. 15 d. Klaipėdos uostan atplaukė pirmas Amerikos laivas "Orlando". Juo parvažiavo Lietuvon 110 lietuvių, vadovaujant p. Bagočiui. Klaipėdos lietuviai laivą pasitiko labai iškilmingai. Laivui uoste sustojus, karo orkestras pagriežė Amerikos ir Lietuvos himnus. Paskum visi pasitikusieji sulipo laivan ir pirmas pasveikino p. J. Budrys. Jam atsakė p. Bagočius. Po to dar kalbėjo p.p. Jankus, Lėbartas ir Žilius, kuriam priminus praeities vargus, skausmus ir tai, kad daugelis sugrįžusių, išvažiuodami Amerikon tėvynę paliko dar nelaisvėje ir neturinčią savo uosto, visi susigraudino iki ašarų. Po kalbų, pradėjus skirstytis, visuose matėsi kilnaus ir gilaus upo šviesa.

("Pr. Liet. Balsas")

Pramonė vystosi.

Tauragė. "Rubo" b-vė įsteigtoji elektros stotis duoda energiją visam Tauragės miestui. Dabar vedami laidai į Tauragės dvarą. Skubotai baigiami taisyti tvenkinys, ties kuriuo bus statoma audykla. Statybos bei pramonės darbus pasiėmė vėsti užsieniuose prityręs inžinierius Andriušaitis. Reikalingos audykai mažinos jau užsakyta. Drezdėne ir neužilgo bus pargabenta į Lietuvą. Audykla pirmiausia imsianti gaminti namų reikmenis, k. v. staltieses, rankšluoščius ir t. p.

Panevėžys. Birželio mėn. pabaigoj Panevėžio b-vė "Spindulys" įvedė keleivių automobilių susisiekimo liniją Panevėžys-Biržai per Pumpėnus ir Pasvalį. Kelionė tęsiasi apie 3 val.

Vilkaviškis. Sekmadienį liepos mėn. 8 d. įvyko didelis mitingas. Keli tukstančiai žmonių protestavo prieš lenkų pareikštus Ambasadorių konferencijai neteisingus reikalavimus ir priėmė protesto rezoliuciją.

Skaudvilė. Tukstančiai žmonių, susirinkę į turgų iš Skaudvilės ir apylinkių valsčių (Batakių, Gaurės, Eržvilkio, Šilalės, Tauragės, Kaltinėnų ir k.). Skaudvilės miestelin ir apsvartę Klaipėdos likimo sprendimą Ambasadorių konferencijos posėdy, kuriame norima susiaurinti Lietuvos suverenės teisės minėtame krašte, nutarė reikalauti iš savo valdžios nenusileisti nepaisant į jokias lenkų intrigas.

Pasvalys. Pasvalio Vartotojų Bendrovė, kuri buvo pakrypus del įvairių priežasčių, dabar su naujais tarnautojais grįšta į normalines vėžes.

Vestuvių apeigos dar neišnyko.

Agurkiškė—Bažnytgiris, Lukšių vals., Šakių apskr. Birželio mėn. 26 dieną Paluobių parapijos bažnyčioje buvo dvejos jungtuvės: amžinuoju moteristės sakramento ryšiu tapo sujungti Agurkiškės Vincas Bartkus su Ona Ašmenskaite ir Jonas Skaizgirys su Oną Bartkaitę. Poros susituokė iš garbingų dorų šeimynų, pavyzdingų ir darbščių ukininkų, visose apylinkėse žmonių gerbiamų ir mylimų.

Vestuvės abejuose namuose, Agurkiškėj ir Bažnytgiry, truko 3 dienas, pasižymėdamos įvairiomis vestuvių juokingomis ir (atsisveikinant jaunajai) dramingomis apeigomis. Pasirodo, kad dar žmonėse nėra išnykę tie gražus papročiai kiekvieną vestuvių žmogų papuošianti tam tikromis vestuvių gražiomis ceremonijomis, kurios tiek daug duoda įvairumo Jaunimas dar moka gražių šposų prikrėsti. Pažymėtina vestuvių milicija, žandarai, iškilmingas žaliasis bromas,viršaitis su knygomis, sutikimas iš jungtuvių grįžtančiųjų su tam tikrų armotų, kulkasvaidžių, brauningų šuviais, svetimųjų šalių užpuolimai, malunas, teismas, į sugrąžtus kvietimas, maršalka, svočiolo išmislai, Ašmensko gyvumas, arklių kaustymas, kvieslių ceremonijos, dainos, žaidimai, ir t.t.—visa tai palaikė svečių judrų upą, gražų linksmumą. Peštynių nebuvo. Vaišės buvo pavyzdingos savo įrengimu, Kauno viešbučiui Metropoliui neužsileidžia. (Lietuva)

—o—

APIE VIENĄ PLIAKALNĮ.

9 varste nuo Šiaulių palei Joniškio plentą ir Daumantų kaimą yra nedidelis, bet gan aukštas kalnas, vadinamas piliakalnis, ant kurio riogkso tikras kryžių miškas. Neseniai teko man aplankyti šitas kalnas, o svarbiausiai, 100 metų senelis Jonas Lukošaitis, gyvenantis gretimame Jurgaičio kaime. Lukošaitis atmena Nikolojaus I laikus ir lenkų sukilimą 1831 metų, matęs į veidą Dabinskį ir Gelgudą, atmenas gerai lažą ir kaip ponai guldę lažininkus tam tikrose lovėse ir pliekę juos bizunais, atmenąs gerai 1863 metus, kaip ponai samdę "mužikus" mušti ruskius ir sukylėliai Šiauliuose Kuršėnų kalne buvo karstomi ir šaudomi akyvaizdoj valsčių kazokų suvarytų.

Štai ką man papasakojo J. Lukošaitis apie Piliakalnį.

Senovėj tenai buta Lietuvių stabmeldžių aukuru, kame degino aukas. Viduryj kalno bene buvę, kokie tai triobėsiai — urvynai slėpti visokiems daiktams ir turtams, nes iš pradžios kalnas turėjęs kugio pavydalą, o vėliau, matyt,supuvus po žemėmis triobėsiams ir užgriuvus požemiams, kalnas įdubo, įgriuvo ir lyg koks dugnas jame pasidarė. Koks tai Dumša statydamas kalne kryžių, iškasė jame plieno kirvį su variniu kotu. "Įsprauninkas" nupirkęs šitą kirvį už 3 rub. Stabmeldžiai lietuviai, motyt tokiu kirviu užmušdavo aukojamą gyvulį. Iš tų aukų, kaulų ir pelenų bene ir buvo susidaręs kugio kalnas.

Jau 70—80 metų atgal Meškuičių kunigai Babravičius ir Rukuiža patarė ligoniams daryti apžadus ir statyti kryžius tame piliakalnyj. Nuo to laiko ligoniai nuolat ir stato tenai kryžius, daro visokius pažadus, vaikščioųa keliais, meldžiasi. Tukstančiai tų kryžių buvo pastatyta kalne ir nebutų jų kame statyti, jeigu pasenę kryžiai nebutų kalno prižiurėtojo deginami.

Tų kryžių dabar stovi apie 400 ir sudaro jie nepaprastą vaizdą. Yra stilizuotų ir gražiai išdirbtų kryžių.

Žmonių kalne nelaidojama, kaulų žmonių senovės laidojimo įrgi nerandama.

Pasižadėję žmonės ištolo atnešdavo kryžių ir pastatydavo kalne. Daug stebuklų buta tame kalne. Žmonės, giliai tikintieji, pasižadėję ir pastatę kryžius pagydavo nuo sunkių lygų. Vienkart (25 metai atgal) sutrauktas vaikas at neštas tan kalnan išsitiesęs ir pasveikęs. Vienam grapui (Minsko gub.) prisisapnavęs šitas kalnas ir dvasia įsakiusi kalne pastatyti kryžių, kad pagytų jo sutrauktas sunus.

Grapas pastatė piilakalny kryžių, ir sunus jo pasveikęs. Neseniai dar kokie tai Rygiečiai padarę apžadus ir pastatę kalne kryžius.

Per šv. Joną ir dabar kunigas atvažiuoja į piliakalnį, šventina kryžius, žmonės meldžiasi. Kalne iš žemės dažnai pasirodanti ugnis. Kunigai pataria bučiuoti tik pašventintus kryžius, o nepašventintų neliesti ir lukterėti. Ligišiol kalnas skaitosi stebuklinga vieta ir kaipo tokia, saugojama ir neliečiama, Meškuičių klebonas kun. Latišauskas (40 m. atgal mirė) kasė kalną, rado švino šmotą, kokią tai sagtį. Už kasimą Dievas nubaudė kun. Latišauskį ir jis išbertas liko skauduliais. Per "miatežstvą" (1863 m.) rusai nelietė kalno, taip pat vokiečiai jo nelietė, kaipo šventenybės, Didžioji karo laikais.

Neatkreipdami domės į tikybinę pusę to kalno naujais laikais, nuo savęs galime pastebėti, kad tas kalnas be abėjo, turi archeologinės vertės ir bene slepiasi jame daug senoviškų lietuvių stabmeldžių daiktų, senovės lietuvių meno ir kulturos liudininkų. Lietuvos archeologai privalo užsižingeidauti tuo kalnu ir atlikti tenai moksliškus tyrinėjimus, nebijodami, žinoma to, kad juos visus išbers skauduliais.

J. Rimkus.

(L. Žinios)

Ka Dedi in Savo Kudikio Bonkute

Jei negali savo kūdikio žindyti, parink maistą kuris bus tiek pat lengvai suvirškomas ir sotus kaip jūsų pačių pienas. Duok kūdikiui Borden's Eagle Pieną, geriausį kūdikiams maistą, vartojamą milionų motinų per šešiosdešimts penkius metus po visą pasaulį.

Tautinė Eagle Pieno reputacija kaipo maistas kūdikiams rymo ant milionų tokių atvejų kur motina negalėjo pati kūdikio žindyti. Viena motina radusi jį kaip tiktai geru, rekomendavo jį kitai. Jei vieną kūdikį laimingai juo penėjo, ji vėliau vartojo ir kitiems. Jei pati buvo penėta Eagle Pienu kūdikystėj, dažniausia savo keliu ji duodavo jį ir savo kūdikiams.

Tokiu būdu, per šešiosdešimts penkius metus kaip Eagle Pienas yra ant rinkos, juomi išaugo vaikų gentkartės, milionai motinų pažino jo vertę, tūkstančiai gydytojų rekomendavo ar išrašė jį. Šiandien jis labiau vartojamas negu visi kiti kūdikių maisthi sudėti į krūvą.

Eagle Pienas yra ypatingai suvirškomas maistas. Tai pienas -- vien grynas ūkių pienas -- bet jis sumaišytas su grynu cukrumi tam tikru Bordeno būdu. Neatdarose blešinėse Eagle Pieną galima išlaikyti neapribotą laiką. Tas duoda Jums progos turėti visados jo ant rankų, ir nerizikuoti kad neturėsi šviežio pieno savo kūdikiui. O jei pasitaiko su kūdikiu kur važiuoti, gali lengvai vežtis ir Eagle Pieną, arba lengvai gali jo nusipirkti kur tik nebūtūmėte.

Mes jūsų kalboje išleidome instrukcijų kaip paruošti Eagle Pieną kūdikiams visų amžių. Jei nori šių instrukcijų, išpildyk kuponą ir pasiūsk mums šiandien.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York.

KUPONAS
Pažymėk kokios literaturos nori
Maitinimo Instrukcijos — Valgiai del vaikų — Vaikų knyga
VARDAS _____
ADRESAS _____
Lithuanian

DR. TESSMER,
Dentistas.
306 Main St., Worcesteryje.
virš Iver Johnson krautuvės
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

APŽVALGA.

Prezidentui Mirus.

Prezidentui Hardingui mirus jo vietą užėmė buvęs Suv. Valstijų vice-prezidentas Calvin Coolidge, naujasis prezidentas yra tipiškas Nau. Anglijos amerikietis—konservatyvis, praktiškas. Jis yra mirusiojo prezidento vienmintis politikos ir šalies valdymo dalykuose. Kaip buvęs prezidentas Hardingas buvo lietuviams prielankus ir suteikė Lietuvai Suvienytų valstijų pripažinimą, taip ir Coolidge yra žinomas kaipo lietuvių teisėtų reikalavimų pritarėjas.

Paėmęs į savo rankas Suvienytų Valstijų valdžios vairą be abejonės laikysis užbrieztos Hardingo politikos ir kaip jau paskelbė, nedarys jokių svarbių atmainų valdžios sąstate. Jokių reformų ir atmainų šalies gyvenime ant kiek tas priklauso nuo šalies prezidento nėra priežasties laukti.

Musų Įstatymdariai.

Kokia industrija Suv. Valstijose labiausia užimta darbu? Pagaminimas pustrečio milijono automobilių per metus? Ar išdirbimas 40 milijonų tonų špižo, geležies ir plieno reikmenų? Ar gaminimas mėsos produktų iškerdžiant milijonus galvijų?

Atrodo, kad ne. Įstatymdavystė šiadien lenkia visas išdirbystes. Tik pamislyk—50,000 įvairių įstatymų projektų paduota valstijų legislaturose bėgyje dvilikos mėnesių laiko. Laike posėdžių 5 atsibuvusių kongresų įnešta 90,000 įstatymų projektų ir priimta 2400.

Suv. Valstijos yra šalis milžiniškų išdirbysčių ir matama musų įstatymdariai užsikrėtė daugumo išdirbimo manija ir atrado, kad ne geruma, bet daugumą įstatymų yra vienatinių tikslu. Įstatymų projektai apima nuo tvarkos, pramonės ir prekybos taisyklių iki gėrimo, rukymo ir čiaudėjimo draudimo, buvo bandymo nustatyti sijonų ilgumą ir panelių čeverykų kurkų augštumą.

Teisingai pastebi "Forbes Magazine"—kalbėdamas apie įstatymdarių reformatorių darbus—"Gydytojai, išsigydykite patys save." Ištikrųjų pasaulis butų daug patogesnis gyventi, jei jame nebutų tiek siauraprončių, trumparegių reformatorių, kurie mano, kad vienu užsimojimu galima žmogaus prigimtį, inpročius pamainyti ir prieš žmogaus norą jį laimingu padaryti. Nuvesk žmogų prievarta ir į rojų—rojus jam pragaru bus.

Pro Domo Suo.

Nuo pat pradžios Amerikos lietuvių išeivijoje tautinio judėjimo, musų veikėjai visada daug domės kreipė į Lietuvos reikalus, o išeivijos reikalai, apšvietos, kulturos, draugijiniai ir ekonominiai klausimai stovėjo antraeilėje vietoje. Ir buvo tam priežasties. Sunki iš tautinio atžvilgio Lietuvos padėtis, gilus patrijotizmo jausmas išeiviuose, žymus skaičius Lietuvos darbuotojų turėjusių prasišalinti iš Lietuvos del Lietuvos politinės nelaisvės, visa tai sudarė tą padėtį, kad išeivijoje leidžiami laikraščiai ir knygos buvo taikomos daugiau Tėvynės negu išeivijos reikalams, tveriamos organizacijos tikslu pakelti Lietuvos tautinį supratimą, pagelbėti jai kovoti už politinę laisvę, paremti Lietuvos kulturos pažangą. Kiekviena išeivijoje tveriama politinė partija savo porgramos pagriduose pirmoje vietoje rišo. Lietuvos klausimus. Laike karės. tas buvo dar aiškiau pabrėžta. Visos Amerikos lietuvių organizacijos, visą spaudą, visas viešasis išeivių darbavimasis buvo kreipiamas steigimui Lietuvai labdarybės fondų, visomis spėkomis rėmė Lietuvos kovą už neprigulmybę. Partijos riejosi Lietuvos klausimuose daugiau negu del vietinių reikalų, musų pramonės organizacijos savo tikslu statė Lietuvos pramonės pakėlimą.

Ir šiadien tas pats matosi musų išeivijoje. Musų spaudoje Lietuvos reikalai užima svarbiausią ir kuone visą vietą. Musų laikraštijoje rasite rišimą Lietuvos užsienių politikos problemų, Lietuvos vidaus ir finansų dalykus, rasite čionais protestus del valdininkų sauvaliavimo, del laisvės varžymo, del mokesčių sunkumo ir šimtus kitų klausimų liečiančių Lietuvos žmonių gyvenimą. Kartais musų laikraštininkai gal ir atspėja Lietuvos reikalus, suteikia rimtą patarnavimą, bet dažnai gyvenant atstui sunku nuodugniai permatyti tenyk ščius trukumus, ir patarimai ir protestai todėl dažnai esti nenuoseklingi ir klaidingi. Jei pirmiau, praeityje tokia kripsnis turėjo pamato, buvo tiksli ir naudinga, tai šiadien tos aplinkybės jau žymiai persikeitė.

Lietuvos politinė ir ekonominė neprigulmybė yra užtikrinta. Nors parama ir šiandien yra reikalinga, ji nėra taip esencialė kaip praeityje. Įgijus laisvę Lietuva įgijo savą rimtą ir plačią spaudą, kurios atstovai ant vietos budami geriau gali dienos klausimus rišti, savo trukumus aptarti. Šiandien apart sapdos Lietuva turi savo valdžią dideles pramonės, apšvietos, kulturos ir dailės įstaigas, kurias Lietuvos gyventojai mokėjo įsteigti, mokės ir palaikyti. Persikeitė dalykai ir išeivijoje. Del intensyvio darbavimosi ir rupinimosi Lietuvos reikalais, išeivijos reikalai tapo užleisti. Musų kulturos, apšvietos įstaigos apirusios. Viešojo išeivių gyvenimo pulsas daug silpniau plaka. Spaudoje mažiau gyvumo, organizacijos, mažai teauga, ne viena eina silpnyn, nyksta. Priežastis to gali buti laikinė reakcija po intensyvio darbo. Bet tai tik išdalies. Svarbesnė priežastis, tai išeivystė Lietuvon. Išeivijos viešasai gyvenimas susilpnėjo Lietuvai atitraukus iš eivijos didelį skaičių darbštesnių, inteligentiškesnių išeivijos narių.

Tokiai padėčiai susidarius bus adugiau naudos išeivijai ir pagalios Lietuvai, jei mes daugiau kreipsime domės saviems vietos reikalams, jei rupinsimės kulturos, apšvietos ir ekonominio gyvenimo pakėlimu išeivijoje. Tik drutai organizuota, augštai stovinti apšvietoje, kulturoje, ir ekonominiu žvilgsniu tvirta išeivija gali buti ir toliau naudinga Lietuvai ir prisidėt prie šios šalies progreso.

Laikas yra musų laikraštijai daugiau rupintis pribrendusiais ir neatidėliotiniais išeivijos problemomis, vieton barimosi del užjurinių partijų ambicijų vaidų, vien tuščių kritikavimų, kurių dažnai mažai kas klauso, mažai kas paiso. Mums turėtų daugiau rupėti, kaip šiandien susilpnėjusi draugijinį gyvenimą pastiprinti, kad jis vėl smarkesniu pulsu pradėtų plakti, kaip patraukti savęspi musų priaugančią kartą, musų moksleiviją, kuri turėtų užimti prasišalinusias iš išeivijos inteligentijos vietas, kaip sustiprinti savo organizacijas, kulturos įstaigas ir pakėlus musų ekonomini stovį, kad neatsilikus nuo kitų čionais su mumis lenktiniuojančių tautų.

Lietuviškai-Angliški Laikraščiai.

Matant nutautėjimą musų augusio jaunimo, kuris mažai tesiinteresuoja lietuvių spauda, nepažindamas lietuvių kalbos, "Dirva" įvedė savo skiltyse skyrių anglų kalboje, skiriamą jaunimui nemokančiam lietuvių kalbos.

Kad musų jaunimas sparčiai ištautėja yra neginčijamas faktas. Yra žinomas atsitikimai, kur tėvai nesukalba anglų kalboje, o jų vaikai visiškai nepažysta lietuvių kalbos. Toki apsireiškimai yra negeistini iš šeimyninio kaip ir iš tautino atžvilgio. Priežasča tokių apsireiškimų esti žemas tėvų kulturiškumo laipsnis ir amerikoniška atmosfera, kurioje auga ir mokosi musų jaunoji gentkartė.

Bet ar gali patraukti prie lietuvių ir lietuyystės musų nutautėjantį jaunimą skyriai anglų kalboje lietuvių laikraščiuose? Prisema dručiai paabejoti. Kad užinteresuoti jaunimą, tas skyrius turėtų but įdomesnis, užimantesnis už anglų laikraščius. Apart to jaunimas jei ir skaitys tą skyrių, nematytis reikalo lietuvių kalbos mokytis.

Sulaikymui jaunimo nuo ištautėjimo, mums reikalinga tautinės mokyklos, atletikos ir dailės d-jos, ir abelnai pakėlimas musų draugijinio gyvenimo, kad musų jaunimas galėtų daugiau savo sielai maisto pas mus rasti ir daugiau prie savujų telktusi.

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo **M. Paltanavičia.**

(Šiuomi numeriu pradedame talpint "A. L." leidėjo p. M. Paltanavičiaus aprašymą kelionės Lietuvon. Autorius palčiai žinomas Amerikos lietuviams netik kaipo šio laikraščio ir knygų leidėjas, kaipo nenuilstąs darbuotojas, dalyvavęs kiekviename svarbesniame Amerikos lietuvių viešame darbe, bet taip-gi yra pasižymėjęs savo populiariais rašiniais.

Jo kelionės aprašyme "Am. Liet." skaitytojai ras vaizdingai, gyvai, užimančiai nupieštus kelionės įspudžius, kelionės nuotikius, Lietuvos ir kitų Europos šalių vaizdus, tenykščių žmonių gyvenimo iššiurą, ras plačiai apipasakota kaip Europą, ypatingai naujoji, neprigulminga Lietuvą atrodo senam amerikiečiui, kuris 32 metų išgyvenęs svietur, aplanko savo tėvynę. Apart to, tie, kurie yra pasiryžę, kuomet nors aplankyt Lietuvą, ras čionais gerų patarimų, persergėjimų savo kelionei. Am. Liet. Red.)

Nors dvigubai ilgiau išgyvenus Amerikoje, kaip Lietuvoje, bet visgi prigimta šalis rodos labiau pritraukia žmogų, ir jokiu budu negalima pamiršt tų vietų, kuriose mažas budamas linksmybėse ir varguose dienas praleidau. Birželio 2 dieną pirmą kartą į trisdešimts du metu iškeliavau Tėvynės aplankyt. Su manim kartu keliavo dar apie dvylika pasažierų, iš kurių p. Albertas Kiaulėnas su savo žmona ir aš, mes trįs keliavome antroje klesoje. Laivas "Majestic", milžiniškas jurių indas vežė mus per Atlantiką. Apleidus New Yorką žmogus atsiskiri ant keletos dienų nuo savo triuso, nuo kasdieninio sunkaus įtempimo, ir nors galvoje stovi visi žmogaus gyvenime neužbaigti darbai, bet tolumas vandenyno nuvedė akis kažinkur į gamtos tolį ir viskas palieka užmirštyje. Visi žmonės, keliaujanti laivu, išjus jam iš uosto ilgai žiuri į vandenių tolį, rodos negalėdami atitraukt savo akių. Kartas nuo karto iš krutinės išsiveržia gilus atdusis. Ant galo akįs pavargsta bežiurint. Išgirsti jau šaukia pietų, arba vakarienės. Ant rytojaus vėl ilgai žiuri į jures, paskui pradeda vienas kitą kalbint ir apsipažint, pradeda gyvenimą savo naujose aplinkybėse. Čia valgis gatavas ir ko tik kas nori, čia muzika griežia priešpiet, popiet ir vakare. Laivas "Majestic" veža ir Suvienytų Valstijų uždraustų užtat pasiilgtų gėrimų ir gana pigiai juos parduoda, taip kad keliauninkai pradeda keilonę ir baigia labai linksmai. Jauni žmonės šoka, mat orui esant neblogam, o laivas yra milžiniškai didelis tai šokti labai patogu. Gerai, kad jauniams moka pasišokti ir gražiai pasibovyti, jiems valandos bėga labai greitai, randa sau pažinti ir draugus. Bet nevien šokis yra užimantis, gera yra pasikalbėti su žmonėmis, kurie apsiskaitę gerų laikraščių ir knygų ir pažįsta pasaulį kaip turi pažint kiekvienas žmogus iš Civilizuotos šalies. Antros klesos keliauninkai susideda iš įvairių pirklių, amatininkų ir profesionalų, žmonės yra apsišvietę, jų kalbos, jų mastymai yra kitokios rušies negu paprasto žmogaus, kuris neskaito laikraščių nė knygų, tokiam žmogui patekus į antrą klesą nėra taip gerai, nes nėra su kuom ir apie ką jam kalbėti. Čia žmonės nesupras jo, o jis nesupras kitų. Taip, nors byryje gražių žmonių, lieka sau vienas.

Mano draugas p. Kiaulėnas ir jo žmonelė buvo linksmi draugai. Jis pats per keturis metus keliavęs tarnystoje ant jurių, jo žmona augus Amerikoje, taipgi abu labai pritiko antroje klesoje ir męs turėjome labai linksmą kelionę.

Norėdami greitai atlikti kelionę į Lietuvą, ėmėm greičiausią laivą, ir traukėm į arčiausią portą Cherburg, Francuzijoje. Iš ten manėme paimt greitą traukinį į Paryžių, iš Paryžiaus į Berlyną, Eydkunus ir Lietuvą. Musų laivas kaip kurtas perėjo vandenyną, šeštą dieną išlipom Cherburge. Turėdami francuzų vizą, be jokių kliučių iškeliavome į Paryžių. Paryžiuje mums pasakė, kad keliavimas nuo Paryžiaus į Berlyną nėra užtikrintas, kada-gi vokiečiams streikuojant Ruhr provincijoje, sako, pervažiavimas gali buti pavojingas. Jie patarė mums geriau keliaut ant Basle Šveicarijon paskui ant Vienos Austrijon, nuo Vienos ant Varšavos, arba Berlyno. Kitaip neišėjo, reikėjo kaip tik to patarimo klausyt. Keliavome į Basle, per Zurich, šonu Zuricho ežero, netrukus pasiekėme Alpų kalnus. Musų kelionė tęsėsi vieną dieną per Alpų kalnus. Koks stebuklingumas šios šalies! Yra sunku aprašyt, norint suprasti tikrai ir persistatyti sau tuos stebuklingus reginius žmogus turi pats savo akimis tai regėti. Musų geležinkelis ėjo pagal upę, kartais vienu šonu, kartais perėjo tiltu į kitą šoną, kartais lindo į tunelį ir ilgą laiką ėjo po žeme. Abiem šonais musų kelio matėsi stebuklingi ir garsingi pasaulėje Alpų kalnai. Akįs nepratę žiurėt į tokius gamtos stebuklus, vienas kalnas didesnis už kitą, vienas kalnas gražiau apkaišytas už kitą, neapsakomas jų statumas ir augštumas, aprėdyti gamtos gražiomis žaliomis giriomis. Kaip tik galvą gali užriesti, jie kyla augščiau debesų. Kožnas viršuje apsirėdęs baltai, amžinas sniegas dengia jų viršunes. Žemai klonije, šen ir ten traukiasi kaimeliai, nameliai jų daugiausia muriniai, balti. Augščiau kalnuose, matosi medinių namelių,, šen ir ten matyti gyvulių ir žmonių vaikščiojant kalnuose, nekurie taip augštai kad beveik sniegą siekią. Mano draugai iš karto buvo nusiminę, kad nepasisekė mums nuo Paryžiaus ant Berlyno važiuoti, bet kada pamatė Alpų kalnus buvo pilnai patenkinti. Tik del pamatymo vieno tokio milžiniško kalno apsimokėtų nuvažiuot, o mes keliavome visą dieną ir prisižiurėjomee, kiek musų akis norėjo, vienas už kitą didesni, vienas už kitą gražesni. Kitą išvydęs net sustoji kvėpavęs stebėdamasis jo grožę. Naktis atėjo kalnai dar nepasibaigė. Tik ant rytojaus kalnų jau nesimatė, bet šalis vis dar traukėsi kalnonota, ir tarp paprastų kalnų, gyvenimai matėsi panašus į Lietuvos: mediniai namai, šiaudiniai stogai, dručiai apsenę ir nuskurę, šen ir ten matėsi šalikelėse. Tai Austrijos šalis. Netrukus privažiavome Vieną. Labai gražus miestas, apgyventas matomai daugiausia vokiečių. Gražųs namai, tvarka gatvėse, visur švarumas. Labai norėjau aplankyti karaliaus Juozapo palocių, kuriame, sako, neapsakomų brangenybių randasi nuo senų karališkų šeimynų, dabar-gi tas viskas yra paversta į muzėjų, kur žmonės gali lankytis ir gėrėtis tais turtais, kuriuos praeitos gentkartės sukrovė savo karaliams, ar karaliai tą lobį sau sudėjo imdami sunkias mokestis nuo žmonių.

Iš Vienos, nors labai mums linkėjo važiuot ant Varšavos, bet mes patraukėme Berlino linkui, manydami, kad gal buti su lenkais sunku atsiskaityti už pervažiavimą jų žemės. Greitai apleidome Austrija ir įvažiavome į vokiečių žemę. Vokiečiai peržiurėjo musų pasus ir bagažą ir keliavome toliaus. Įvažiavus į Vokietiją greitai pastebi skirtumą. Gyvenimai tuojaus mainosi savo išvaizdą. Vieton medinių matai murinius, vieton šiaudų stogų—raudonuoja degtų plytų stogai. Laukai rupestingai apdirbti ir javai ant jų geresni. Toks reginys tęsėsi per visą Vokietiją nuo vieno krašto iki kitam. Vienok kartais kaip kur ir Vokietijoje dar randama namų su šiaudiniais stogais.

(Daugiau bus)

Kulturos Darbas.

Prekybos Bankas Kaune paaukavo 6000 doelrių arba dešimtają dalį savo čystojo pelno del lietuvių studentų šelpimo, kurie studijuoja Lietuvoje arba kitose žemėse. Tai labai girtinas dalykas, o ypač džiaugsmas mums apie tai rašyti, tad lietuviai šitaip elgiasi. Tuomi lietuviai (tie "žemaičiai"!) parodo, kad jie Kulturą, mokslą ir pažangą myli. Juk apie tą turėjo nuspręst patys akcijonieriai savo vyriausiame susirinkime, ir jų dauguma sutiko išsižadėti dalies to pelno, kuris jiems turėjo tekti, kad Lietuvos studentai skursti neprivalytų, bei galėtų be rupesnių del dieniškos duonos baigti savo mokslus.

Yra visuomenei didelė rauda iš to, kad tam tikras skaičius jos gabiųjų sunų ir dukterų eina aukštuosius mokslus. Tatai jaučiame ypač, kad jų truksta ir del to musų lietuviškoji visuomenė vargsta. Dalykai neina kaip galėtų eiti, kadangi truksta mokslo žmonių. Kuomet jau Turtuoliai didelę naudą mokslo bus supratę, tai ir bus rupinama, kad del pinigų trukumo gabųs jaunikaičiai ir mergaitės nuo mokslų neprivalytų susilaikyti. Akcijonieriai atiduos dalį savo pelno moksleiviams ir studentams šelpti! Seimo dauguma taipjau balsuos už tai, kad ir iš valstybės kasės butų duodama pašelpos, kad prisiaugyti valstybei pakankamo skaičiaus mokytų žmonių.

Mokyti žmonės yra tie, kurie naudingasias ir geras ias visokio mokslo knygas rašo, kurie valdžios reikalus veda, budavonių užsiėmimus, fabrikų darbus, teismo reikalus valdo, ligonius gydo ir tt. ir tt. Kitas mokslo vyras savo darbštumu bei didele ir per mokslą išauklenta dovana per ilgą savo amžių yra labai daug gero atlikęs, kad iš jo darbo vaisiaus, iš jo tyrinėjimų, žinių sunešiojimo, ką viską jis yra užrašęs į knygas, arba iš jo sutvertų gražiųjų veikalų: eilių, pasakų, naujos jo sutvertos muzikos gali naudotis visa tauta, net visa žmonija ir į žmonių kartų kartas jo darbo vaisius (knygos, muzika, budavonės, fabrikų statymai, geri, nauji jo sugalvoti įstatymai, arba ir tokie pagražinimai kaip paminklai ir vaizdai arba maliavonės) neša didžiausios naudos ir žmonėms džiaugsmo bei malonumo.

(Pr. Liet. Balsas)

Miesto dificitas.

Vilnius. Vilniaus miesto dificitas jau dabar siekias dviejų miliardų markių. Ir todel šitokios padėties pasekmė busianti — naujas įvairių miesto mokesčių normų kėlimas ir sustiprintas griežtumas tuos mokesčius renkant.

50,000 dienai.

Varšavos statistinės komisijos nustatyta, jog darbininko išlaidų minimumas dienai esą 50,000 l.m.

PO MEDŽIU

Mieli broliai ir sesers: Šiomis dienomis netekome savo šalies vadovo prezidento Hardingo. Jis mirė palikdamas visas savo pareigas ir nepabaigtus darbus, savo įpėdiniam. Garbingos atminties senelis kaip skruzdė buvo darbštus, visiemss besitaikydamas, visiems norėdamas įtikti. Tai nelengvas darbas žmogaus užimti ant savo pečių rupesčius tokios didelės šalies ir taip greitai išaugusios su didžiausiom pasaulyje industrijom, kurios nemažai reikalauja sau rinkų pasaulyje, kad pasotinti tukstančius musų milijonierių ir milijonus geriausiai apmokamų darbininkų. Tokią šalį vadovauti žmonus turi buti labai darbštus ir sumanus pylietis. Nekartą mumis rodosi, kad mes galėtume dideles permainas padaryti ir šalį pagerinti, padarydami dideles reformas, palengvindami vienai, ar kitai klesai žmonių gyvenimą, bet netaip lengva tai padaryti kaip mums rodosi. Labai daug permainų kartu padaryti ne užgavus skaudžiai nustatyto šalies gyvenimo negalima. Kartą sužeidus kokią nors kuno dalį ilgai skausta. Taipgi, kožnas šalies vadovas turi labai taikytis prie aplinkybių ir žiurėti diena nuo dienos, kad šalis normališkai gyvuotų.

Gerai vadovauti piliečius, kurie pažįsta savo šalies praeitį ir jos padėjimą, kurie visi taikosi prie aplinkybių, kurie kožnas yra savo vadovu. Tokius labai lengva yra vadovauti. Bet sunku yra vadovauti tokią šalį, kurios piliečiai susideda iš įvairių šalių, savo naujos tėvynės praeities nepažįsta ir nesistengia pažinti tos šalies tvarkos. Nesimokina ir neklauso nieko rimto. Milijonai nemoka skaityti nė rašyti, jų tikros žinios jokiu budu negali pasiekti, pakol juos pasiekia tos žinios buna iškraipytos į nepanašius dalykus. Jie žiuri ant savo valdonų kaipo ant kokios klesos žmonių, kurie vargina visuomenę, pas juos kyla pagieža priešais valdžią. Jie visas kaltes krauja ant valdžios, netik žmoniškas, bet ir gamtiškas, valdžia kaltinama ir už šalčius ir už lietų ir pagadą. Žodžiu sakant valdžia kalta už viską. Rodos kad ji butų kokia gamtiška arba dieviška įstaiga, kuri nuo amžių keravoja musų gyvenimą. Taip tai jaučiasi piliečiai, kurie nežino šalies istorijos ir nesirupina suprasti pasaulinio surėdymo. Valdonai nekartą labai daug nukenčia paniekos ir išmetinėjimų nuo savo piliečių, dažnai tampa ir nugalabintais. Bet gyvenimas tamsių piliečių nepasigerina. Sunaikinus vieną valdžią, sutveria kitą. Valdonai ir valdžia turi buti ir kada ji savo darbą veikia negali visiems įtikti pakol piliečiai patįs nebus savo valdonais, pakol jie nesupras savo šalies ir savo teisių.

Musų šalies vadas prezidentas Hardingas buvo labai atsargus žmogus ir rupinosi, kad iš jo priežasties žmonės nejaustų didelių permainų ir sunkenybių, delto jisai taikėsi visiems rupindamasis pažinti savo šalį ir jos piliečius kiek jam sveikata leido. Jis nukeliavo ir į Alaską, tolimą Amerikos šiaurinę teritoriją, kad pažinti vietinius žmones, jų užsiimimą, kad žinojus ko jiems reikia ir kaip juos valdyti. Ne taip tai yra smagi kelionė į tuos šaltus kraštus, kaip žmogus sau perstato. Ir ta kelionė gal daug prisidėjo prie sutrumpinimo jo gyvenimo.

Mums kaipo šios šalies piliečiams yra skaudu perkęsti musų šalies prezidento mirtį. Kaipo geram ir garbingam seneliui mes sudedam ant jo kapo garbingus vainikus su vilčia, kad jo ypėdiniai taip pat bus pasišventę musų šaliai. Žmonės, rupinsis savo piliečių gerove ir gera ateičia.

Mirti reiks mums visiems, mes patįs sau turim prisiminti, kad po musų mirčiai musų draugai ir pažįstami pasakytų gerą atminties žodelį apie mus. Žemė pilna gerybių, netingėkime jas apdirbti ir naudą sau padaryti. Nežiurint, kad doleriai nebyra del kožno musų pasikrutinimo, netingėkime, darbuokimės kiek galėdami, kad žiemai atėjus ir šaltam šniegui uždengus žemę mes turėtume jau susinešę sau gatavo maisto ir šilumos. Musų triusas, musų darbas suteiks mums pragyvenimą. Pasilsio laikais tobulinkime savo smegenis, platinkime savo žinystą, kad kaipo piliečiai tiktume buti savo vietoje. Tegul neareštuoja mus ir tegul nevežioja mus už musų pasileidimą, girtuoklystę ir blogus darbus į apsaugos namus, tegul susimažina tos didelės mokestis užlaikymo turmų ir gaujų policistų, užlaikymo musų sunaikytų namelių, paimtų vaikučių į valstijos namus. Esant liuosam laikui, kada žmogus pasilsi ir užeina blogi norai nueiti pas savo draugus, pasigerti ir bereikalingai kalbas kalbėti, dirstelkime į laikraštį paskaitykime kas darosi pasaulėje, apmastykime. Bus labai naudinga, geriau pamatysime savo padėjimą, suprasime kaip mums gyventi. Po musų mirčiai atmins mums geri musų draugai ir pasakys gerą žodelį apie musų gyvenimą čia pasaulėje. Dabar labai sunkus laikas prikalbinti žmogų, kad jis panaujintų savo prenumeratą, arba užsirašytų laikraštį, kuris tikrai jam naudos atneštų. Sunku pažiurėjus, kada matai, kad tų pačių žmonių pinigai saujom tenka policijom ir teismams. Tamista busi karžygis jeigu atsivesi ką nors po medžiu.

Žmogus Po Medžiu.

———o———

Maurai vėl pakėlė ginklą prieš ispanus, ir karė eina toliau. Mat buvo užvesta neva tarybos, bet maurai ispanams pastatė tokias išlygas, kad ispanai turėję jas atmest ir pradėt karę išnaujo.

Vilniaus apyrubėj lenkų huliganai surengė žydų skerdynes prie Lintupių, kur primušta dvidešimt žydų ir padaryta nuostolio ant kelių milijonų markių, išplėšiant jų gyvenimus, krautuves, ir pavagiant kas tik turėjo savo vertę.

Lenkų išradimą ir vengrai norėjo išbandyt, nes Vengrijos priemeras Bethlen iššaukė į dvikovą pulkininką Pronay, kuris viešai pasakęs, kad priemeras niekad neišlaiko savo žodį. Išaukimas vienok nieko nereiškė, nes Vengrijoj dueliai yra įstatymais užginta.

Žadėjimais niekas nesipelno. Kada po pasaulinei karei Filipinai reikalavo iš Suvienytų Valstijų sau nepriklausomybės, tada budamas prezidentu Wilsonas žadėjo tuomi pasirupint ir pripažino, kad Filipinai to verti. Bet tai buvo ir viskas. Dabar ten kila sumišimai ir atakavimai gubernatoriaus Wood, kad tuojau butų suteikta nepriklausomybė.

LIETUVIAI AMERIKOJ

MERIDEN, CONN.

Matyt nujausdamas savo nelaimę Petras Lipnevičius išeidamas iš namų 26 d. liepos atsisveikino su savo žmona ir vaikais sakydamas jogei nežinas ar gali sugryžti. Ir negryžo. Išėjęs iš namų papuolė po traukinių ir tapo mirtinai sužeistas.

T. M. W.

PENTWATER, MICH.

Šioje apygardoje randasi nemaža lietuvių ukininkų, kurie gražiai ir pasiturinčiai gyvena. Yra čia geros, derlingos žemės ir ukininkai bado nemato. Tik šįmet vasara buvo taip sausa, kad per du mėnesius lietaus nebuvo ir taip karšta, kad nuo 20 iki 24 liepos šiluma siekė 100 laipsnių. Karštis grąsino visus javus išdeginti ir ukininkai labai nusiminė. Tik 25 liepos susilaukė gausaus lietaus, kuris visus javus atgaivino ir galima tikėti, kad šįmet derlius bus nemenkesnis už kitų metų derlių.

Visa bėda ukininkams—tai stoka darbininkų. Pirmiau Suv. Valstijose kas met pasidaugindavo ukininkų skaičius 500 naujų narių ir buvo išdirbama po 6000 akrų naujos žemės. Šiais metais gi žemdirbių skaičius sumažėjo ant 2500 ir daugelis ukininkų mažai žemę tedirba ir mažiau javų tesėja del stokos darbininkų. Ukininkai vietomis moka darbininkams po šešis dolerius dienai ir suteikia valgį, bet ir taip darbininkų negauna. Kiti žada del stokos darbininkų visai javų nuo laukų nevalyti, tik pasidaryti užtektinai del savęs maisto. Iš to galima spręsti, kad pragyvenimas miestuose neatpigs, kainos maisto gali dar augščiau pakilti.

P. D. Andrekus.

WATERBURY, CONN.

Šeimyniški nemalonumai.

Daug liešuoja šiais laikais vedusiems, kurie turi ir pačią ir vaikus maityti. Bet šioje automobilių, "munšainės" ir "kirptaplaukių" gadynėje nelengviau ir viengungiams pinigus sutaupyti ar šeimyniškų nemalonumų išvengti. Tulas lietuvis, likęs našliu, pilnai patyrė, kad pragyvenimas vienam nė kiek ne pigesnis už dviejų ypatingai norint prasivėdint automobilyje ir savo troškulį nuslopint. Trumpame laike jis prarado savo sutaupytus centus ir atsidurė pas teisėja, kad šeimyniškus vaidus su dukterims del kirpimo plaukų sutaikytų.

Liepos 24 diena čia atsibuvo net keturi piknikai. Svarbiausias tai bene bus Jaunikaičių piknikas jei ne skaičium žmonių tai bent skaičium girtų. Na prie to žinoma negalėjo apsieit be spėkų išmėginimo, be apsikumščiavimų.

Tą pačią dieną vakare atsibuvo biblijos studentų prakalbos. Žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė. Vieni klausė kaip pamokslo bažnyčioje, o kiti, lyg netikinti Tamošiai, visokius klausimus norėjo duot, bet klausimus galima buvo paduoti tiktai raštu, o iš musų Tamošių mažai kas temoka rašyti, tai jiems ir klausimų nedaug tebuvo. Kalbėtojai pasakė, kad nuo 1925 m. žmonės daugiau nemirs, o kad persitikrinti kaip tas įvyks, pardavinėjo tam parašytas knygeles. Knygų išparduota daugiau už pusę šimto dolerių. Daug yra skaitančių, bet mažai suprantančių, ir visi tas knygeles perskaitę žino tik tiek kiek pirmiau težinojo.

Didelė nelaimė.

Vakare 29 dieną liepos čia atsitiko didelė nelaimė. Važiuojant automobilyje tapo užmušta Agnieška Mickienė, moteris, Jono Mickaus ir dviejų metų vaikas Janušauskų sunus. Automobilyje išviso važiavo aštuoni asmenys, bet kiti išliko gyvi nors buvo kiek sužeisti ar sutrenkti.

Nelaimė atsitiko netoli už Naugatuck, kuomet Jono Janušo automobilis, kuriame jis vežė Joną Mickų, jo moterį, K. Janušauską su motere ir trimis vaikais ir P. Balauską, norėjo pralenkti kitą automobilį. Kuomet Janušas pasukė į kairę, pasiroodė kitas automobilis važiuojantis priešais. Janušas pasukęs dar toliau į kairę, kad praleisti ateinantį priešais automobilį, taip kad visai išsisuko iš kelio. Automobilis pataikęs į medį ir išsiveržė per tvorą. Mickienė tur but bandžiusi iššokti tapo su durimis išmesta laukan ir mirė ant vietos be žodžio ištarimo. Dviejų metų kudikis mirė ligonbutyje. Jis sėdėjęs tėvui ant kelių ir kuomet mašina atsimušė, tapo pritrenktas tėvo sunkumu prie pirmutinės sėdynės.

Mickai čia yra plačiai žinomi ir ant šermenų atsilankė didelė daugybė žmonių. Buvo daug ir svetimtaučių. Visi apgailestavo vėlionės mirtį, nes ji buvo visų gerbiama ir gero budo moteris.

Vyčių išvažiavimas.

Vyčių apskrities išvažiavimas, kuris atsibuvo Linden Parke pilnai pavyko. Atsialnkė skaitlingas burys jaunimo nežiurint, kad diena buvo apsiniaukus. Gera, čia augusio jaunimo orkestra ir skaitlingas choras davė išvažiavimui daug įdomumo ir įvairumo. **Žybt.**

MILLINOCKET, MAINE.

Butų smagiau pranešti iš musų kolonijos lietuvių gyvenimo ši-tą parkilnesnio, šį-tą užimantesnio. Bet ką bedarysi, kad vietiniai lietuviai čia merdi tamsybėje ir mažai kuom užsiima kaip tik degtinės šmugeliavimu ir girtuoklystės platinimu. Mat musų miestelis randasi netoli Kanados rubežiaus, todėl daugelis bando uždrausti gėrimo parsivežti. Bet valdžios agentai smarkiai gaudo ir teismas skaudžiai baudžia.

Tulam lietuviui vežančiam automobilyje degtinę, agentai pastojo kelią. Ir nors jis bandė ištrukt ir išmesti degtinės indus iš automobilio, vis-gi agentai jį sugavo ir jis teisme turėjo užsimokėti arti $400 baudos, ir paėmė jo automobilį neaprybuotam laikui.

Bėgyje dviejų savaičių tapo areštuoti dar kiti du lietuviai ir viena lietuvė moteris, ir visi turėjo užsimokėti virš po šimtą dolerių baudos.

Liepos 22 ideną čia atsibuvo jaunuomenės piknikas. Jaunuomenė linksmai praleido laiką šokant, dainuojant ir žaidžiant. Suaugę vyrai neapsiėjo be gėrimų, Smagu tik pažymėti, kad musų merginos nuo gėrimų visai susilaikė.

Darbai čia eina gerai, darbo gauti nesunku, bet darbai sunkus ir mažas mokestis. Namų nuomuoti ir pirktis galima lengvai gauti.

Važiavimas Lietuvon apsistojo ir dabar niekas nesirengia važiuoti. Valdžios agentai čia gaudo neužsimokėjusius už taksas ir ne vienas lietuvis pakliuvo bėdon.

Var. Plunksna.

JUNEAU, ALASKA.

Šis tas apie tolimą šiaurvakarių šalį.

Juneau meistelis randasi rytinėje dalyje Alaskos ant Pacifiko (Ramojo) vandenyno kranto, šale Kanados Juneau. Juneau yra Alaskos sostapiliu, bet gyventojų turi vos tiktai 3,058. Svarbiausia jo pramonė, tai vatris, žalvaris ir auksas.

Visa Alaskas teritorija turi 590,884 kvadratines mylias. Rytinė dails siekia Kanados ir Ramųjį Vandenyną šiaurėje, gi ją plauja Šiaurės Vandenynas. Vakaruose nuo Rusų Sibiro Alaską skiria siaura Beringo pertaka, vietomis tik 38 mylių pločio.

Alaską Suv. Valstijos nupirko nuo Rusijos 1867 metuose už $7,200,000.

Alaskos šalis yra kalnuota. Jos kalnai ir tarpkalnės apdengta didžiomis giriomis. Augščiausias kalnas yra Mc Kinley, 20,300 pėdų augščio nuo jurių paviršiaus. Tai yra augščiausias kalnas. Šiaurės Amerikoje.

Didžiausias Alaskos turtas, tai metalai. Jos kalnuose ir slėnyse randasi aukso, vario, sidabro ir anglies. Apart to Aleska yra turtinga žuvimis. Sulyg valdžios paduotų skaitlinių 1919 metais iš Alaskos išvežta 91,918 tonų žuvies, kurios pinigiška vertė siekė $50,282,067. Prie žuvies išvežimo ir kenimo dirbo 25,000 darbininkų.

Dideli Alaskos plotai dar nėra apgyventi, kur-nekur tarpe miškų ir kalnų randasi vienas kitas miestelis. Geležinkelių ir kelių yra maža. Gyventojų sulyg 1920 meto cenzo esama 54,899, iš kurių baltodžių 27,883 o indijonų 26,421. Iš lietuvių kaip man teko sušinoti gyvena tik vienas Juneau miestelyje. Jis apsigyvenęs čionais gana seniai ir suvirš 20 metų atgal atradęs čionais aukso kasyklas ir paradvęs jas kompanijai gavo $100,000. Šiadien jis yra pilnai suamerikonėjęs. Apart jo daug lietuvių pavienių važiuoja į Aalską ant vasaros dirbti, vieni į kasyklas, kiti prie žuvininkystės, o žiemos laikui sugryžta į Seattle, Wash.

Darbininkai Alaskoje yra neorganizuoti, tai pertai yra baisiai išnaudojami. Važiuojant į Alaską dirbti, reikia turėti savo lovą, užklodą ir daug šiltų drapanų bo Alaskoje yra dideli šalčiai.

Mokestis Alaskoje, kasyklose ir giriose yra panaši mokesčiai Suvienytose Valstijose. Žvejai uždirba neblogai, nes gauna mokestį sulyg padaryto darbo. Bet pragyvenimas čia brangus. Kompanija už pragyvenimą rokuoja $1.50 į dieną, o kad reikia valgyti valgykloje tai vienas valgis atsieina nemažiau dolerio.

Neseniai Alaską atlankė vėlionis prezidentas Harding ir burys politikierių, bet jų kelionė daug kuom skiriasi nuo kelionės darbininkų, važiuojančių Alaskon dirbti.

P. M. Lietuvos Sunus.

WORCESTER, MASS.

Worcesteriečiams svarbu.

Kaip worcesteriečiams yra žinoma, trejetą mėnesių atgal likos perorganizuota TMD. kp. ir perpasidarbavimą kai-kurių jos narių, kuopos narių skaitlius pakilo iki 50. TMD. gavimui naujų narių dabar gelbsti paduotasis spaudon Wells'o veikalas Istorijos Braižiniai, kuris gale šių metų bus dalinamas dovanai TMD. nariams, užsimokėjusiems už 1923 m.

Istorijos Braižiniai knyga susidės iš apie 1,200 puslapių ir bus viena iš didžiausių lietuvių kalboje. Istorijos braižiniuose tilps keletas šimtų paveikslų, kurie apart rašto, tikrai atvaizdins istoriją žemės vystymosi. Reik žinot, kad I.B. aiškins dalykus milijonams metų prabėjus bei nuo pat pradžios musų žemės vystymosi ir todel šią knygą lietuviai turi įvertint išanksto kaipo vieną iš svarbiausių lietuviams. Istorijos Braižiniai susidės iš III tomų, dydį jų reiktų lygint V. Kudirkos raštams.

Minimo veikalo autorius Wells, žmogus yra pasaulyj pragarsėjęs rašėjas, plačių radikališkų pažvalgų ir todel reikia tikėt, kad jo veikale mintįs, šviečiančios istorijos praeitį bus aiškios ir suprantamos kiekvienam. Dabar, rodosi TMD. kuopos nariai turėtų pasidarbuot daugiau, kad sukėlus Worcesterio kuopos narių skaitlių nors iki šimto. Tarpe dabar priklausančių kuopos narių yra ir gabių tiktai atrodo perdaug sutingę prie veikimo. Jau vasara baigiasi, laikas išnaujo pradėt organizatyvį darbą. Tai gi dabar worcesteriečiai turi vieną iš geriausių progų pasnaudot iš I. B. knygos, kadangi tą knygą nariai gaus už $1, o nenariai turės užsimokėt nemažiaus penkinės. **TMD. naris.**

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVĮ" TAS VISKĄ ŽINO.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS.

Veliuona.

Matulionis aprašydamas "Lietuvos" No. 118 istorišką ir dabartinį Veliuonos stovį, daug neteisybių prirašė, o kad parke nukirto 778 medelius, tai neminėjo. Iš tokio neteisingo aprašymo veliuoniečiai piktinasi labiau negu už valstybės seimo paleidimą.

Veliuonos dvaras su 4 palivarkais: Naudvarių, Kristinpolių, Nikalina ir Pamituviu, buvo savastyje Zenono Zalieskio. Kiek veliuoniškiai nuo baudžiavos laikų atmena, tai buvo Zalieskis išimtinai geras ir išmintingas ponas. Mylėjo savo padonuosius žmones, visokius gyvulius ir ukę. Jo šeimynikavimą dar ir dabar senukai peršneka ir džiaugiasi, kad jis mokindavo ukininkaut. Sako baudžiauninkų neplakdavęs, tik jei nevesdavęs gerai savo ukį, išvadinęs tinginiu ir apmainydavęs į tolesnius kaimus. Jo dvaras Veliuona turėjo žemės iki 250 dešimtinių dirbamos, girių apie 1000 deš. ir prie Nemuno lankos virš 50 deš., 24 triobas, jaučius malt ir vėjo malunus. Ir kaip tada buvo dvaras įtaisytas, tai buvo kuopasigėrėt ir grožėtis. 1875 m. ant syk 11 triobų sudegė. Tai gailėjo savvo girios kirst medžius, pirko Nemuno siejus ir statė triobas, nekurias ir iš plytų.

Keliai ir tiltai buvo geriausi. Žemę gerai dirbo, išduodavo 18 grudų. Metinio gryno pelno turėjo 12,000 rub. Sodai nedideli, tik du, ir polivarkuose po vieną. Tvenkiniai 4, pilni žuvų.

Prieš rumą kliombas, toliau į saulę namas su stiklo stogu, pilnas visokių gėlių, citrinų, anonasų ir kitokių. Šilti inspektai su vynuogėmis ir kiti kurinami. Daržininką laikė prityrusį, vietinį žmogelį. Kliombe buvo sibiriškų obelaičių ir valakiškų riešutų. Vasaromis išpuošdavo pakeles ir apie takus gėlėmis ir nedraudė žmonėms vaikščiot. Dažnai buvo gerai prižiurimi. Nuo dvaro kelias į bažnyčią žvyrium išpiltas, šonuose akmenų takai ir jovarais apsodintas. Apie triobas dvare akmenais išgrysta.

Arklių sau laikė 3 gerus, o dirbamų apie 30. 6 bernai turėjo šert po 4 arklius; katro buvo geriausi, tai gaudavo dovanų 5 rub. Važiuodavo ir dirbdavo 4 ir 3, niekad pora. Greit važiuot buvo draudžiama. Ponas vasarą kasdien važiuodavo per savo ukį, o polivarkuose į savaitę kartą. Į užrubežį važiuodavo, tankiai svečiuotis nemėgo.

Ilgai našlavo, turėjo dukterį vardu Mihaliną, išleido už grovo Kosakausko, prie Ukmergės, ir du sunu. Bladą ir Gabrį

Kas šventadienį ponas su vaikais iškilmingai karietoje atvažiuodavo į bažnyčią, liokajai per didesnes duirs įvesdavo ir už grotelių klaupkose pasodindavo. Po sumai kunigas prinešęs kaipo bažnyčios buk kolektoriui duodavo patentą pabučiuot.

Vaikams mokėjo po 25 rub. kas mėnesis išlaidoms. Vyresnysis sunus Bladas, ištų pinigų kaimų vaikams nupirkdavo pyrago, saldaus alaus ir jie sugrėbstydavo lapus, nuravėdavo takus, kelius, apliedavo gėles. Ir da likdavo pinigų.

Jaunesnių Gabrys, su miestelio vaikais, nusipirkdavo saldainių, degtinės, gerdavęs, paukščiavo ir samdydavosi senmerges. Tėvas Zenonas Zaileskis pergyvenęs 80 metų, 1880 metais numirė. Jo du sunųs ir duktė Kasakauskienė, paliktų gyvais pinigais pasidalino po 100,000 rub. Vyresnis sunus Bladas paėmė sau dalies 2 palivarku. Mikalina ir Pamituvį su giriomis ir įstojo į Varšavos dvasiškijos seminarijos antrą kursą. Tankiai klieriku parvažiuodamas Mikalnoj apsodino 90 geriausių vaismedžių sodą. ir užstatęs abu palivarkus su giriomis į banką, padavęs 200,000 rublių palikęs globoje gr. Kassakauskio, išvažiavo į Romą. Ten pabaigęs mokslą, pašvęstas kunigu tapo nusiųstas į Indiją, apsigyveno Kandoje ant salos Ceilion. Darbuodamasis missijos srityje paliko arcivyskupu ir dabar yra Romoj patriarku.

Antrasis sunus.

Jaunesnis brolis Gabrys, gavęs dalies Veliuonos dvarą su grįčiomis ir 2 palivarku, Naudvarį ir Kristenpolį, važinėjo į Paryžių ir Varšavą. Išleidęs pinigus, pardavė žydams girias, apsivedė su savo pussesere Zaileskyte, Italijos gyventoja. Dvarus išnuomavęs su visu inventurium po 13 rublių už dešimt. metinės nuomos. Už inventorių išanksto paėmęs ar 6000 rub. Tankiai abu lankydavo užrubežį. Paskui pardavė Kristinpolį. Išleidęs pinigus pardavė 9 verstų lankos virš 50 deš. po 500 deš., kad pertoli nuo dvaro.

Nuo Kassakauskių perėmė globot arcivyskupo pal. su giriomis. Tuoj Mikalinos sodo medelius iškasė ir pasodino Veliuonos dvare, 6 haktarus vietoj, kur P. Matulionis parašė 12 ha. Paskui neišnuomuotoj sodyboj nukirto vaismedžių sodą ir sumanė užvest parką, apie kurio nukirtimą dabar dejuojama. Padaręs braižinį kelių ir aikštelių, ir rodos 27 metai atgal apie 2 haktaru žemės apsodino eglėmis, pušelėmis ir kitokiais ne to krašto medeilais. Prieš rumą kliombe apvailoj eikštelėj, teisybė, tokių prisodino užrubežinių medžių, kaip P. Matulionis išvardijo, tik ne Vakselis, o aplinkui, musų šalies medžius apsodino. Dalį daržvietos ir Čerkakalnio viršuje, nuo saulės šoną apsodino vaismedžiais ir visas vietas praminė Parku, ir uždraudė, kad nieks po dvaro sodybą nevaikščiotų.

Gabrys Zalieskis tėvo pėdomis nesekė, nė brolio pavyzdžiais. Gyveno laisvai, džiaugėsi tik visokiais paukščiais, šunimis, sodais ir parku.

Nuo šmuklerio žydeilo susipirko 12 sartų eržilų, važinėjo 4—3 partėgiais ir visaip. Tas žydelis paskutinį įteikė su šnarpšuku — sergantį įnose arba sapu. Visi užsikrėtė ir turėjo visus eržilus nušaut. Žydelis sužinojęs, patarė susipirkt kitą 12 bėrų. Tai pamanęs, kad tai tyčia taip jam užtaisė, palydėjęs prie Nemuno, buk tai netyčia žydeli nušovė.

Sumanė paskutinę Mikalinos giraitę "draustinę" parduot. Už gautų pinigų nuošimtį galėsią durpėmis kurint be triuso ir vargo. Gavo 16,000 rublių. Tuoj išvažiavęs į užrubežį 2 savaiti prabuvęs šaukėsi, kad ekamonas gautų 400 sugrįžimui.

Miškų departamentas leidžiąs girią kirst, įsakė 20% atsodint, tai sėtines eglaites, iš girių urėdijų, mokėdamas po 25 rub. už 10,000 ir kvitas parodęs, gyrėsis,, kad atsodino. O tas eglaites sodino apie dvarą daubose, patvoriais, kalnuose tarpe senų medžių, parke ir visą Gedimino kapą apsodino, bet ant kapo tai tik kelios prigijo. Iš tarpmedžių per karą ir dabar miestelėnai visokiems papuošimams baigia naikint.

Zalieskis kalbėjo, kad Lietuvoj jo geriausias sodas ir parkas. Pastatysiąs namą parke, vasaros svečiams (dačą) ir iš to pragyvensiąs, žemės jam nereikės.

Taip be svajodamas pradėjo su motere pykties, kad su panelėmis gyvena, ir moteris su vaikais paėmus kiek daiktų išsikraustė. Jis nuvažiavęs pas brolį arcivyskupą pasiskundė. Gavo 2000 rublių pasitaisymui ir brolis nuo Leono XIII išprašė jam titula šambeliono.— Jo Švent. Popiežiaus Dvaro. Tuos pinigus išleidęs pardavė palivarką Kristinpolį, kad pertoli už dviejų varstų nuo Veliuonos ir pelno neduodąs.

Ir tuos pinigus išleidžiant, nuomininkas išgyveno kantrakto laiką reikėjo perimt dvarą su palivarku, sugrąžinant kiek už inventorių, bet nėra pinigų. O čia da ir nuošimčių bankas reikalauja. Parduoda Praskuvei Vakselienei ir palivarką Naudvarį.

Kito nuomininko negavęs sumanė dirbamą žemę pavest miesto gánevai, nuo karvės po 15 rub., o antrą vasarą po 20 rubl. ant dešimt. po vieną ir daugiau karvių priėmė.

Gerai nieks nesipainioją ir kumiečiams nereik duot kuro, nė maisto ir žydeliai antsyk sumoką pinigus.

Visokie skolininkai vis landžioja po dvarą prašydami atsiteist. Rašo pas arcivyskupą kad sugelbėtų, nes bankas už skolą parduos dvarą. Gauną žinią: "Kas turbut, lai greičiau stojas." Atima šambelionų titulą.

Jo užlaikomoji panelė varšavietė irgi įkalbą dvarą parduot. Ką čia tarp chamų gyvent. Daug derėjo, bet siulė tik tiek kiek praskolinta banke.

Už 5 metų prieš karą, rodosi 1909 metais ir Veliuonos dvarą nupirko Praskovė Vakselienė priėmus ant save bankos skolą. 1912 metais motina Praskovė Vaksel pavedė Veliuonos dvarą Eggiejui Vakseliui valdyt, užmokant bankui nuošimtį. Nepadavė visai į savastį, kad nepraleistu. Bet prieš karą 1914 metais pavasary buvo "Kauno Gubernijos Žyniose" paskelbta: "Veliuonos dvaras, savininko Praskove Vaksel, parsiduos už banko skolą 60,000 rub.

Vakselių pratėviai dar Ekaterinos laikuose apsigyvenę Zubuvo dvaruose. Tėvas buvo ženotas su Lvovyte, duktererusų kompozitoriaus ir autoriaus himno "Bože caria chrani." Pats Vakselis buvęs globėju rusų tikybų (prijutų) ir Eggiejus Vakselis gimęs rusuose stačiatikių tikybos. Senis Vakselis 1865 ar 6 metais, nupirkęs nuo Krincevičių Kukšionių dvarą su palivarku Goniunais, 3 varstai nuo Veliuonos. Paskui, kai vedė Lvovytę nupirko Romainių dvarą tarp Nevėžio ir Kauno. Girėsi valdžiai, kad esąs Lietuvos pilietis.

Prieš karą mokytojas Jankauskas gryžęs iš Amerikos nuomavo sodus, dirbo vyną, daug geresnį kai Vakselio ir parduodavo vaisius ir vyną į Petrapilį. Veliuonos kaimų šeimininkės be įtaisų geresnį padirbo vyną negu Vakselio.

Po karui parvažiavo iš Petrapilės Vakselio pirmoji žmona su dukterę ir dvare apsigyveno. 1922 m. parvažiavo ir Vakseils su antra pačia (savo virėja) ir dviemis vaikučiais. Susipykęs ir susibaręs, pirmają moterį iškraustė į Rukšionių palivarką pas tėvą, o su antraja gyvena. Nors P. Matulionis rašo, kad lietuvaitė, bet lietuvių kalbos nemėgsta.

Vakseilo šeimininkavimas nė kiek negeesnis, kai buvo G. Zalieskio Skires tuom, kad Zalieskis su klopais neidavo pas žydus į smukles gert. O Vakselis tankiai pasigiria, kad esąs Lietuvos pilietis.

Kakselis nuo valdžios gavo savo dvare dirvonuojamos žemės 53 dešimt. valdyt. Tuoj 2 deš. žydeliui Dovidkei davė, 8 deš. klebonui ir 14 žmonėms išpardavė. O dabar Dovidkė valdo 8 deš. Rado 6 arklius vokiečių paliktus ir už žemę 5000 už deš. paėmęs, neskubino žemę dirbt. Nupirkęs kelias karves, nesugebėdams šeimyninkaut. Kredito niekur negauna kaip tik pas Dovidkę. O triobos suirusios ir stogai nuplyšę. To P. Matulionis neteikėsi parašyt.

Kad visi dvarininkai taip šeimyninkautų kaip. P. Zenonas Zalieskis, tai negaila butų ir daugiau haktarų žemės, kai 80. O kai jo vaikas Gabrys, Burbai ir Vakselis, tai neverta duot nė sodybos, ale tesikrausto į savo rojų, iš kur parvyko, tenesis tengia gaut piliečio teises, kad gaut 80 hakt. žemės, o pardavus ir viską sunaikinus iškeliaut.

Iškirstasis parkas.

Koks buvo Veliuonos Zalieskio dvare parkas gal paliudyt Kauno komersantai. Po 1905 metų savininkui Zalieskiui leidus surengt Gegužinę visų Kauno prekybų tarnautojai atvažiavo su kareivių orkestra ir "Sokolų" draugija. Čia šoko, dainavo ir po parką buriais vaikštinėdami gėrėjosi. Tvenkiniai-gi kaip tada taip ir dabar dvokė prikritę puvančių lapų ir pilni purvo, bet tiltai tada buvo geresni.

Choderos metu buvo įsakyta tuos tvenkinius užkast 1898 metuose. Tai ką apie tai dabar kalbėt? Pernai vasarą, atvažiavę iš Rygos ir Klaipėdos ekskursantai aplankė Gedimino kapą ir kitas istorines vietas, sumanė nueit į šaulių surengtą parke gegužinę, tai per per tvenkinio tiltą bijojo senesnės ponios pareit. Kalnelyj sėdos ir stebėjos apsileidimu.. O kurie peržengė tiltą gavo pamatyt parką, tai pagyrė, kad prisodinta nepaprastų medelių. Vietelė gal kada sulauks kulturiškesnės apžiuros. Bet šįmet miškų departamentui laidus Vakselis nukirto tame parke 778 medelius , storesnieji buvo iki 30 centimetru storio. Skaudu buvo matyt tą Vakseilo pasielgimą, visi vietiniai gyventojai apgailestavo, kad valdžia leido tai padaryt. Pakėlus tą klausimą laikraštyj "Lietuva", tuoj valdžia kirtimą sustabdė, nes kad dar savaite paskiau, tai butų visus medžius ir apie dvarą nukirtę. Kada laikraščiuose sušuko ant Vakselio ir ant leidėjų leidžiančių jam taip pasielgti, tai P. Matulionis budamas taipgi valdžioj, atvažiavęs į Viliuoną ir gerai pasimatęs su tuo svetimtaučių Vakselių No. 118 "Lietuvos" ilgu straipsniu taip nudailino tą pasielgimą kaip rodos nebuvo nieko blogo padaryta. Tik kad V. taip pasielgęs su tikslu pakelt žemės rentą. Vietiniams-gi suprantama, kad Vakselių siekis nukirst medžius ir gavus nuo valdžios 80 hakt. žemės parduot ir iš Lietuvos trauktis. To P. Matulionis nepastebėjo. O kad mokytojas valdo 7 kambarius tai nors ir neteisingą Vakselio plepalą straipsnyje priminė. O mokytojas vedęs, ir abu su žmona, valdo du kambariu ir virtuvę ir dviklesė mokykla užima du kambariu.

F. Draugas.

WARREN GAMALIEL HARDING.

Mirusis dvidešimts devintas Suvienytų Valstijų prezidentas Warren Gamaliel Harding gimė Lapkričio 2 d. 1865 m. Blooming Grove sodžiuje, Ohio valstijoje. Jojo tėvas George T. Harding buvo jaunas sodžiaus gydytojas, kuris ir šiandien dar gydytojauja turėdamas 79 metus. Iš tėvo pusės jo pratėviai paėjo iš škotų šeimynos, kuri gyveno Naujoje Anglijoje vėliau Pennsylvanijoje, o po to Ohio valstijoje. Jo motina paėjo iš holandiečių, iš žinomos New Yorko ir New Jersey istorijoje Dickerson šeimynos.

Savo kudikystės dienas Harding praleido ant tėvo ukės, kurioje tėvas ukininkavo apart gydytojavimo. Iki 14 metų amžiaus Harding lankė mažą sodžiaus mokyklą. Vėliau jis įstojo į Ohio Central College, kurią baigė 1882 metuose. Šią mokyklą jis ėjo padengdamas pats kaštus iš savo uždarbio, dirbdamas paprastus darbus ir priegtam surado dar laiko išmokti sodžiaus laikraščio spaustuvėje spaustuvės darbo. Bėgyje paskutinio meto kolegijoje jis mykytojavo sodžiaus mokykloje ir dalyvavo vietiniame bene.

Kuomet Harding devyniolikos metų amžiaus baigė kolegiją, jo tėvas persikraustė į miestelį Marion, kuriame tais laikais buvo vos 4000 gyventojų. Čia Hardingų šeimyną apsigyveno ir prisidėjo prie išaugdinimo to miestelio į šiadieninį 30,000 gyventojų miestą su tarpstančiomis industrijomis. Busiantis prezidentas tuom laiku mokinosi tiesu. Bet advokatura mažai jį traukė. Jo draugai patarė užsidėti apdraudos biurą. Jis taip ir padarė. Tame užsiėmime jis padarė nemaža pinigo. Jo tėvui netikėtai pasisekė pigiai ant akcijono nupirkti to miestelio laikraštį "Marion Star". Sunus pažinodamas laikraščio darbą irvedimą apsidžiaugė gera proga ir užėmė redaktoriaus ir vedėjo vietą. Bet laikraščiui sunkiai ėjo. Ir kuomet jau tuomet Harding budamas republikonų jis laike Clevelando rinkimų nuvažiavo republikonų partijos konvencijon, parvažiavęs rado savo laikraštį šerifo rankose. Jis tuomet pastojo prie demokratų partijos laikraščio dirbdamas už $7 dolerius, ant savaitės. Bet kuomet nuo jo pareikalavo parašyti editorialą už demokratų partijos kandidatą, jis atsisakė ir neteko darbo.

Rinkimams praėjus, laike kurių jis vedė smarkią agitaciją, jis pasiskolina pinigų ir su tulu pusininku atperka savo buvusį laikraštį. Vėliau pusininkui atmoka ir tampa pats pilnu savininku. Iš pradžios dalykai ėjo sunkiai ir jis dažnai vos galėdavo užmokėti algą savo darbininkams subatos vakare. Vienok jam pasisekė įgyti draugų tarpe miesto pirklių ir pramonininkų. Jie palaikė jį savo apgarsinimais. Tame laike jis apsivedė su dukteria įžymiausio pramoninko Marione, Florence Kling. Jos tėvas buvo tam apsivedimui priešingas, nes tuom laiku laikraštis dar prastai stovėjo ir jis nepermatė savo žento vertės. Harding jauna moteris stojo dirbti prie laikraščio ir daug pagelbėjo laikraščio pakilimui. Kuomet laikraštis buvo tvirtai pastatytas ant kojų, tapo sutverta kompanija, kurios daugelį šėrų turėjo laikraščio darbininkai. Harding palaikė laikraščio kontrolę savo rankose iki trumpam laikui prieš važiavimą Alaskon. Dabar laikraštis turi daug skaitytojų ir puikiai įtaisyta spaustuvė.

Harding nuo mažens parodė įgimtą gabumą sakyti prakalbas. Jis visada lankydavo republikonų apskričio komiteto posėdžius ir dažnai laikydavo prakalbas laike rinkimų agituodamas už republikonų kandidatus. Taip jam teko kalbėti kartu su republikonų kandidatais kaip McKinley, Foraker ir kitais.

Nuo agitavimo už kitus jis priėjo prie agitavimo už savę. 1898 metais jis tampa išrinktas atstovu į valstijos senatą, kame ištarnauja dvi tarnystas. Laike tarnystos senate ingija daug draugų ir 1904 metais tampa išrinktų Ohio valstijos lieutenant governor 1910 metais stato savo kandidaturą už gubernatorių, bet rinkimuose pralošia. 1915 metais tampa išrinktas nuo Ohio valstijos į senatą. 1920 metais tampa nominuotas ir išrinktas į Suvienytų Valstijų prezidentus.

Budamas Suv. Valstijų senatorium Harding buvo išrinktas nariu Užsienio Reikalų Komiteto, kuris laike karės turėjo daug svarbos. Kartą prieš pat Suv. Valstijų paskelbimo karės, jis užklaustas, kokiame padėjime butų, dabar Suv. Valstijos, jei Rooseveltas butų prezidentu vieton Wilsono. Harding atšovė: "Lusitania niekuomet nebutų buvus nuskandinta ir šiandien mes gyventume garantuotoj taikoje, vieton kad dabar drebame prieš karės pavojų."

Laike balsavimo už paskelbimą karės Harding pasakė tuom laiku plačiai pagarsėjusią prakalbą senate išdėstydamas priežastis kode lSuv. Valstijos priverstos yra kariauti.

Iš Hardingo nuveiktų darbų laike prezidentavimo svarbiausiais yra sušaukimas pasaulinės nusiginklavimo konferencijos, kurioje Suv. Valstijos laikėsi griežto, aiškiai išdėstyto nusistatymo ir priėjo prie svarbių sutarčių, padarydamas taiką su Vokietija ir Austrija, atšaukimas Suv. Valstijų kariumenės iš Europos, užbaigimas senų ginčų ir padarymas sutarties su Columbia, įvedimas budžeto sistemos valdžios įstaigose ir sumažinimas tokiu budu valdžios išlaidų ant daugelio milijonų dolerių, suteikimas didesnio kredito farmeriams, pertvarkymas ir suminkštinimas imigracijos įstatymų apribavimo, padarimas sutarties su Anglija del karės skolos, pripažinimas Lietuvos ir kitų mažų valstijų.

Mirė prezidentas Harding San Francisco mieste, rugpjučio 3 dieną po ilgai ir sunkiai kelionei Alaskon, valstybės reikalais, ištarnavęs šiai šaliai kaipo prezidentas pustrečių metų.

Jis sirgo nepilnai sąvaitę laiko, ir mirė staiga ir netikėtai, kuomet gydytojai pranašavo, kad pavojus praėjęs ir prezidentas pasveiksiąs. Jo moteris, kuri buvo jam ištikimu draugu visą jo gyvenimą, buvo šale jo ir jomirties valandoje. Ji skaitė jam iš knygos, kuomet išvydo, jog prezidentas sudrebėjo, suprato, kad paskutinė valanda prisiartino. Šaukė pagelbos, bet jau buvo vėlu. Prezidentas gulėjo negyvas.

Harding buvo malonaus, draugiško ir mandagaus budo ir prezidentu budamas nesidrovėjo sueiti ir paprašciausį asmenį. Už tatai jis turėjo daug ištikimų, nuoširdžiai jį mylinčių draugų.

Liudna žinia apie prezidentą Hardingą greitai pasklydo po Suv. Valstijas ir po visą pasaulį. Suv. Valstijų pliečiai liudi ir apgailestauja mirusio vado. Viso pasaulio valstijos siunčia savo užuojautą išreikšdamos pagerbimą mirusiam prezidentui.

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tąsa)

tokios sriovės, elektra pagaus ir jį patį. Todėl jis neprivalo paliest ypatos kuną, jei tas kunas dar siekia vielą ar trečiąją šėnį, išskyrus, jei gelbėtojas labai atokiai stovi. Prie to, gelbėdamas ligonį, privalo saugotis, kad jis pats neprileistų savo bent kurį sanarį prie elektros sriovės.

Dar daugiau, reikia imtis aktyviškai, nes kuo ligonis ilgiau bus ant elektriškos sriovės, tuo labiau elkera pereis jo kuną ir pavojus didesnis. Jei galima, gelbėtojas privalo apsirišt rankas neperšlanpamais skuduriais, gumais, tankiu šilko audeklu arba nors sausa pala. Apart visko, dar, jei galima, reikia atsistot ant Sausos lentos, arba sklypo sausos storos popieros arba nors sauso žipono. Guminės pirštinės ir čebatai yra kur kas daugiau apsaugojanti, bet juos nevisuomet galima turėt. Jei viela yra apačioj ligonio ir žemė aplink sausa, tai visai saugiai gali šalyj atsistojęs ištraukt ligonį, kad ir grynom rankom suėmęs, tik reikia imt vien už jo drabužių ir žiurėt, kad jie nebutų šlapi. Vielą, užpuolusią ant viršaus ligonio, galima nunešt paėėmus sausą lentą arba alzdelę.

Nuimant nuo viršaus ar išimant iš po vielos ligonį, reikia tai padaryt vienu pasistengimu, nes jei ligonį varysi, tai elektra jį dar labiau krės ir gali apdegint.

Gyvą vielą pasekmingai galima nukirst kirviu ar kirveliu, jei tik rankena esti sausa; tik reikia tai daryt iš to šono, iš kurio elektros sriovė ateina—ir nėkuomet iš antrojo, nes elektra nepaliauja krėtus, pakol ji nepereina per žmogaus kuną. Jei buvo pavartota štangelė, uždedant ją skersai vielos dėl pamažinimo elektros perėjimo, tai reikia ją paskui numest, kad pats neužsistotum ir nepapultum į tą pačią sriovę.

SVEIKI DANTYS.

Jeigu tau pasitaikytų praleist kiek nors laiko National museum, Washingtone, ir pasitaikytų peržiurėt įvairias kaukuoles, kurios ten randasi, matytum tarp kitų dalykų, jog tos kaukuolės aiškiai parodo, jog dabartinių žmonių dantys daug prastesni už senoviškų žmonių. Dantys taip atsiliepia į permainytą gyvenimo padėjimą kaip ir kiti kuno nariai. Pav., dantys šiadieninio eskimoso negeriausi. Tie žmonės neišsirinko šiauriniuose kaipo gyvenimo vietą todel, jog pakenčia šaltį. Męs tikime, jog tie žmonės, budami ramųs, persikėlė į šiaurius, kad pabėgt nuo užpuolimo indijoniškų burelių, kurie juos persekiojo. Ir ten gyvendami turėjo naudot prasčiausią maistą, ir kadangi jo įrankiai buvo maži ir netinkami, jis turėjo vartot dantis vieton įrankių. Eskimosai kramto savo avalų šniurus,, kad padaryt juos minkštesnius.

Kaip tikėta, matome, jog eskimosas turi didelius, drutus dantis ir apart to dideli kaulai juos paremia. Bet su dabartiniais žmonėmis, kurių dantys mažai vartojami, matome, jog dantys ir kaulai nupuolė ir daugelis žmonių mano, jog į apie kelis tukstančius metų nuo dabar, musų civilizuoti žmonės neturės dantų.

Tas pats ir su žvėrimis, turi adntis sulyg atliekamo darbo. Levas ir tigras ėda tik mėsą ir tas maistas reikalauja mažai kramtymo. Jų dantys ilgi ir panašųs į žirkles, su jais gali gerai kąst ir draskyt. Iš kitos pusės šlapis ėda žoles ir vaisius, ir todel jis turi dvigubus kruminius dantis su lygiais paviršiais, kuriuos vartoja kaipo malimo mašiną.

Žmonės valgo mėsą ir daržoves, ir todėl turi kelių rušių; dantis. Jie turi nemažiaus dvyliką amaluotų kaltų; aštuonis su dvejais aštriais galais; dvyliką drutų kruminių dantų kramtymui. Tię kalti dantys yra pryšakiniai ir iltiniai arba "cuspid" dantys, ir dantys su aštirais galais vadinami "bicuspids", ir kruminiai, brnos užpakalyje yra malėjai. Męs kandame su pryšakiniais, iltiniais ir biscuspids. Liežuvis nuneša maistą į burnos užpakalį, kur kruminiai dantis užbaigia darbą.

Męs turėtume daugiaus apsipažint apie dantų dygimą. Kuomet kudikiai gema, gema be dantų, bet tuom laiku pirmieji dantys beveik visai suformuoti, ir dantų smegenys juos apdengia. Yra faktas, jog po tų pirmutinių dantų jau prasidėję dygt nuolatiniai dantys. Nereikalinga aiškint, jog dantys gerai negali dygt, jeig ukunas nesuteikia užtektinai reikalingos medegos išvystymui. Todel turėtume prižiurėt, kad vaikų maistas daugiausia susidėtų iš tokio maisto, kuris priduotų stiprumo kaulams. Du iš svarbiausių yra fosfatai ir kalkiai. Ir pienas turi tuos du elementu. Todel pienas yra augančio vaiko svarbiausias maistas. Motinos pienas kudikystėj, ir karvės pienas vėliaus, priduoda augančiam vaikui reikalingus elementus del gerų, drutų dantų. Po kudikystės, kiekvieno vaiko maistas turėtų turėt nors vieną stiklą pieno su kiekvienu valgiu, ir apart to, turėtų valgyt vaisių, žalių daržovių ir gert daug vandens.

Dantų dygimas yra normališkas veikimas, ir tik skaudus dėl kokių nors išlaukinių priežasčių. Ypatingai, kuomet maistas gerai nežlėbčiojamas ir kuomet dantys pergreitai dygsta. Kur matyt aiškus ištinimas, reikia kudikį nunešt pas gydytoją. Praeityje gydytojai pradurdavo smegenis, bet tas nepatartina. Visi dantų atsitikimai turi but gero gydytojo prižiurėti.

Pabaigoje šešto mėnesio, jeigu kudikis normališkai auga, pirmieji dantys, paprasčiausia žemesni pryšakiniai, kurie jau buvo jo žande, kuomet gimė, pasirodys, ir po tų, neužilgo viršutiniai pryšakiniai pasirodys, po tų užpakaliniai dantys ir vėliaus iltiniai, arba kaip papraščiaus vadinami, pilviniai ar akiniai dantys. Pirmieji du dantys pasirodo, kuomet kudikis šešių arba aštuonių mėmėnesių senumo. Dar du apatiniai pryšakiniai dantys pasirodo nuo septynių iki devynių mėnesių. Dar du viršutiniai, pryšakiniai dantys, nuo aštuonių iki dešimts mėnesių. Dar du viršutiniai, pryšakiniai datys, nuo aštuonių iki dešimts mėnesių. Keturi užpakaliniai, pryšakiniai dantys, nuo aštuonių iki dešimts mėnesių. Keturi užpakaliniai dantys, vienas ant atskiro šono žando, nuo dešimts iki keturiolika mėnesių, dar keturi kruminiai dantys užpakalyj, kitų pasirodo, kuomet kudikis dviejų metų. Ir kuomet kudikis jau sulaukė dviejų arba dviejų ir pusės metų, turi visus savo dantis.

Motina turi laukt kol kudikis turi savo visus dantis pirm negu gali duot jam kieto maisto.

Dabar turime suprast, jog kuomet kudikis sulaukia visus dantis, jis turi valgyt tokį maistą, kuris reikalauja kramtymo, ir todėl motinos turi prižiurėt, kada jie valgo kietesnį maistą. Duona, keptos bulvės, švieži obuoliai, ir pananašus maistas, padrutins dantis.

Paprastai motinos tinkamai neprižiuri tuos laikinius dantis, bet tas yra svarbu, jie turi but sveiki kol nuolatiniai dantys pasirodo. Jeigu supuusta, žinoma, vaikai negali tinkamai kramtyt maistą ir žlėbčiojimas buva prastas, jų veidas pasidaro ne toks linksmas, ir naktimis negali miegot del dantų skaudėjimo. Ir todėl visų pirmiausia motina turėtų pamokint vaiką švariai užlaikyt burną. Švarumas užima svarbiausią vietą burnos ir dantų tinkamą prižiu-rėjimą motina turėtų nuvest savo kudikį pas dantistą. Jis iš anksto gali prašalint dantų puvimą. Ir kuomet jis juos neužgauna, vaikai pripras dantistų nebijot.

VAIKAI MOKYKLOSE.

Suvirš 5,975,000 daugiau vaikų lanko mokyklas Suv. Valstijose dabartiniu laiku negu buvo prirašyta 20 metų atgal, sulig rinktų skaitlynių iš Vidaus Departamento Apšvietos Biuro.

1902 m. per visą šalį buvo 16,123,060 mokinių sulyginta su 22,100,070 mokiniais 1922 m. 1902 m. mokyklose kainavo $601,-571,307, ir 1922 m. kainavo $2,409,719,120. Prisirašymas žemdirbiškose mekaniškose ir techniškose kolegijose irgi didesnis ir žymiai augo per pereitus 20 metų. Iš viso žemdirbystės kolegijos 1902 m. buvo 6,278 mokiniai, kuomet 1922 m. buvo 15,434. Prie inžinierystės kolegijų 1902 m. prisirašusių buvo 10,145, i r1922 m. 27,451. Architekturiškos įsteigtos 1902 m. turėjo 178 mokinius, ir 1922 m. 513, kuomet namų ekonnomijos kolegijos 1902 m. turėjo 1,216 mokinius ir 1922 m. 6,812.

JUOKAI.

ŠIANDIENINIS SPORTAS

Vieną kartą aš pažinau
Lietuvišką sportą,
Puikus rubai jijį puošė—
Tai jo visa vertė.

Jisai manė, kad cigaras,
Blizganti čeverykai,
Padaro jį "gentlemonu"
O jau sportą tikrai.

Sau cigarą užsirukęs
Po gatves vaikščioja,
Nors tik nikelis kišeniuj,
Nieko neatboja.

Nors ir tankiai pažiurėjo,
Praeinančias mergeles,
"Bet gal jos neturtingos
Gal jos ne panelės."

Kol dar jisai jaunas buvo,
Vesti neskubėjo—
Buk mergelės jam per [prastos
Jis jų nemilėjo.

Viena yra jam per sena,
Antra neturtinga,
Trečia miltų nevartoja—
O kita neišmintinga.

Bet paskiau biskį pražilęs,
Laižęs prie mergelių,
Ah! koks puikus jųjų [žvilgsnis,
Skaistumas veidelių...

Jis pradėjo jas mylėti,
Ir prie jų gerėtis,
Ir kur daugiau tik [mergučių...
Tarp jų sukinėtis.

Žinoma, gudrios mergelės,
Centą jo vyliojo,
Bet nuo jojo nusisukę,
Gardžiai sau šipsojo.

Nes mergelės jos nežiuri
Į ten kokį sportą,
Arba kokį senbernėlį,
Kuris turi "turto".

Josios nori bernužėlio,
Kuris josioms lygus,
Nei per daugel papuikėjęs,
Nei brangus nei pigus....

Taigi ir jųs bernužėliai,
Nepapulkit į vargą,
Ir nieko daugiau nelaukę
Imkit šią pasargą:

"Strytų sportais, gentle- [monais"
Savęs nevadykit,
Ir už kokius ten ponaičius
Savęs nestatykit.

Rinkit, veskit mergužėlę,
Kuri yra dori,
Ir kuri nekokį sportą,
Bet gero vyro nori.

Kas gi bus, kad jus pasensit,
Nevedę numirsit,
Neturėdami pačios, vaikų,
Kam pinigus liksit?

Jusų užmirštajį kapą
Tik ožkos ravės...
Ir senberniais numirę,
Nieks jųs negailės.—

Žemčiugas.

Geras diplomatas.

Jaunavedė (žiurėdama į auksinių daiktų krautuvės langą). Joneli, nupirk man šią aukso sagutę su tuo deimantu.

Jaunavedys. Aš neištesėsių tiek pinigų, mano brangi.

Jaunavedė. Bet jei tu turėtum pinigų, ar nupirktum?

Jaunavedys. Aš nemanau.

Jaunavedė (susirauk-dama). Kodel ne?

Jaunavedys. Ji perprasta del tavęs, mano brangi.

Jaunavedė (įspudingai). O, koks tu geras, mano Joneli!

STRAIPSNIS XXXII

Maisto priežiura šilumoje

Vasarą rėdyk kudikį kaip gali, lengviau, ir du ar tris syk į dieną nutrink apyšalčiu vandeniu. Nedėk kudikio ant saulės. Vaikyk muses ir uodus nuo kudikio ir jo maisto, nes tie vabzdžiai nešioja mikrobus.

Šilumoje nepatartina keist kudikio valgius, jei to griežtai neįsako gydytojas ar reikalas. Dienos vidudienio karšty patartina duot mažiau valgyt negu paprastai. Duok tik gryną atvėsintą vandenį ir paprastus valgius. Nereikia duot kitko, kaip sunkų nuo mėsos, ir t.p. vaikams neturintiems 12 mėnesių, nes jie viduriukus sukietina. Trečiame ar ketvirtame mėnesy reikia duoti perkoštą orančių sunką, atmieštą virintu vandeniu, sykį prieš penėjimą.

Dažnai sunku gaut šviežio pieno, arba nėra ledo jį užlaikyt nuo rugimo, todel reikia žinot, kad kondensuotas pienas yra saugus kudikiams. Kare kondensuotas pienas buvo plačiai vartojamas Francuzijoje ir Belgijoje. Near East Relief vartoja jį ir gauna stebėtinų pasekmių. Jis rupinasi 200,000 kudikiais ubagynuose. Kada tik Near East rinko Amerikoje aukas, visados prašydavo kondensuoto pieno. Pienas kenuose tikrenybėje išgelbėjo nesuskaitomą daugybę nelaimingų kudikių.

Kondensuotas pienas turi visą kaulus ir raumenis statančią medegą, ir liuosas nuo kenksmingų bakterijų. Bordens Eagle Brand iPenas yra padarytas iš smetonos, gryno šviežio pieno—vien iš sveikų karvių imamo. Didžiausias stropumas prižiurimas jo gaminime ir jame yra daugiau sviestinių riebalų negu bile kitoje rušy. Jis lengvai, tik atmiežiant vandeniu, sutaisomas. Grynas nendrių cukrus palaiko jį saldžiu ir švariu net keną atidarius. Tik visados reik pridaryt jį kietai ir padėt šalton vieton. Užvožtas puodelis yra labai praktiškas uždarymas. Atmink, kad grynas, sveikas maistas, ir rupestinga metodė jį paruošti, kartu su tinkamu penėjimu, yra saugiausios įmonės išgelbėt kudikius nuo vasaros ligų.

Jei kudikis saserga viduriavimu, vemia, ar dažnai turi kietus viduriukus, tai pasitark tuoj su gydytoju.

Ar esi vienas iš tų, ką mano buk nedapenėjimas randasi tik pas vargingus tenementų vaikus? Tikri tyrinėjimai įrodė, kad iš milijono New Yorko mokyklos lankančių vaikų tik 17 nuošimtis yra pirmos eilės kuno sveikatoje! Turtingi vaikai gail kaip ir biedni kęst nuo to. Gali buti apie jumis visur yra nedapenėtų vaikų, tik tėvai to nepastebi. Laipsniškai nedapenėjimas pakerta visą kuną, bet jo pasėkmes nemitriai akiai nepastebimos, kadangi jis dirba slaptu budu.

Nedapenėjimo priežastis yra nepakaktinas maistas, arba ne tas maistas. Pridedant Borden's Eagle Pieną prie jusų kudikio valgių, gali but tikra, kad jis gauna visus veikėjus, reikalingus išvengimui ar atitaisymui nedapenėjimo.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

KJLA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

S·S· LEVIATHAN

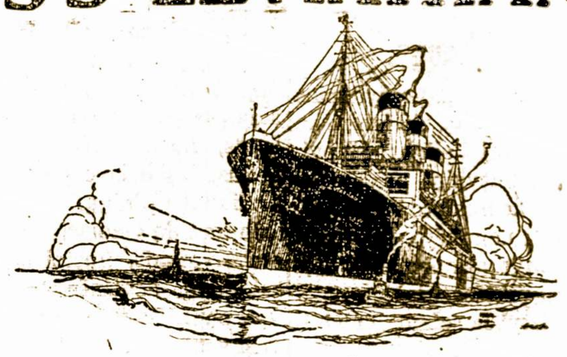

Pasaulio Champion Laivas

Greičiausias, Didžiausias, Geriausias

Didelis laivas Laviathan dabar jau pasirodo, kaipo greičiausis pasažierinis laivas ant jurių. Jis perviršijo visus greitumo rekordus, padarant 687 jurinių mylių į 25 valandas.

Padaryk savo kelionę į Seną Tėvynę ant šio tvirto laivo. Jo didumas užtikrina didelius kambarius, ruimingas socialines poilsio vietas ir daugelis dėnių. Del trečios kliasos kainų eikite dabar pas vietinį agentą arba rašykite

United States Lines,
Arba kitą įgaliotą agentą.
75 State Street, Boston, Mass.
Canadian Ofisas: 79 Queen Str. W., Toronto.
Managing operators for
U. S. SHIPPING BOARD

2—DIDELĖS DOVANOS—2

Laikraštis "VIENYBĖ" EIS TRĮSSYK SAVAITĖJE, PRADEDANT SU 1d. RUGSĖJO 1923. Prenumerata nuo naujų metų—$4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĖ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su 1d. Birželio ir baigiasi su 1d. Sausio 1924. Tik tam laikotarpy bus duodamos dovanos.

DOVANOS:

1—$1.50 vertės naudingų ir gerų knygų, pasirenkant iš 6 grupių.
2—Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĘ" ant metų, tam metinė prenumerata tik $3.50. Adresuokit:

VIENYBĖ,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KAIP AUGINT IR PRIŽIURĖT VIŠTAS?

Ką tik išleidome knygelę kaip augint ir prižiurėt vištas. Labai naudinga knygelė žmogui, kuris laiko arba mano laikyt vištas. Čia telpa visoki patarimai, kaip augint ir prižiurėt vištas, kad jos pelningai apsimokėtų. Kaina knygelės su prisiuntimu..... 35 centai.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE,
KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80
pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00
Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Pirmas Lietuviškas Graborius

patarnauja prie laidojimo Lietuviams taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156.

APIE VILNIAUS PRADŽIĄ.

(Iš "Lietuvos Rytai".)

(Tąsa)

miestų nedaug matęs savo gyvastyje. Stebino jį taip pat sostinės tautų įvairumas; lietuviai, gudai, lenkai, žydai ir totoriai, kiekviena kurių rodėsi mieste savo tautiškais drabužiais. Tais Zigmanto Augusto laikais nebuvo tų fanatiškų tautų ir tikybų persekiojimų, kurie vėliau čia prasidėjo ir musų laikų yra susilaukę.

Vilnius didėjo, klestėjo ir gražyn ėjo, kol jame gyveno didieji Lietuvos kunigaikščiai. Pasibaigus Jogailaičių giminei ir Liublino unijai įvykus, baigiasi didžiųjų Lietuvos kunigaikščių esybė, baigiasi kartu ir Vilniaus klestėjimas, nes jis nustoja sostinės reikšmės ir pamažu nyksta, lenkėja ir nustoja savo garbės. Lenkams įsigyvenus, ypač nuo karaliaus Zigmanto II laikų, t.y. nuo jezuitų įsivyravimo prasideda Vilniuje ir visoj Lietuvoj tikybinė ir tautinė kova.

Skausmų ir didžių persekiojimų įšsugdytas ir išmėgintas lietuvių laisvės troškimas atsiliepė karštu pritarimu Rusijos revoliucijai 1905 m., kai buvo iškeltas obalsis vaduotis iš caro priespaudos. Vilnius prisidėjo prie bendro Rusijos darbininkų straiko: buvo sustoję geležinkeliai, paštas ir telegrafas. Bet Lietuvos gyvenimas virte virė nors Vilnius ir buvo nuo viso pasaulio atkirstas. Veikiai susidarė Vilniuje Lietuvių Komitetas, kurs pakvietė lietuvių tautą seiman. Ir štai 1905 m. Gruodžio mėn. 4 d. iš visų Lietuvos kampelių atvyko atstovai į Didįjį Seimą ir Vilniaus vadinamuose Liaudies Namuose bendrai tarėsi, kas reikia daryt tokioje svarbioje valandoje, kuomet pradėjo braškėt rusų caro despotizmo pagrindai. Pasitarę atstovai išsiskirstė ir po visą Lietuvą išnešiojo Didžiojo Seimo nutarimus. Lietuvoje buvo visur daromos sueigos, kuriose buvo tariamasi griaut senoji tvarka, stot kovon dėl Lietuvos laisvės. Buvo uždarinėjami degtinės monopoliai; rusai mokytojai varomi iš Lietuvos mokyklų ir kviečiami namo, Rusijon, važiuot; nustota mokestys mokėt; vietos valdžios įstaigos pradėta reorganizuot...

Bet, numalšinus Rusijos revoliuciją, daugelis Didžiojo Seimo nutarimų, jau bepradedamų įvykt, buvo iki laikui suturėta. Pasaulinė karė vėl aikštėn iškėlė lietuvių laisvės troškimus, kurie apsireiškė nepriklausomos Lietuvos kurybose. Lietuvos nepriklausomybės obalsiais viešai paskambėjo Vilniuje pačiu sunkiausiu laiku—1917 m. Rugsėjo mėn. 18—22 d., kai buvo įvykęs Antrasis Lietuvių Seimas, vadinama Lietuvių Konferenciją Vilniuje. Šios konferencijos uždavinys—suvienodint ir suformuot Lietuvos siekimai ir pareikšt jie plačiajam pasauliui. Konferencijos ištartas žodis dėl Lietuvos nepriklausomybės, nežiurint nepalankių karo padėties aplinkybių, praskambėjo betgi visame pasaulyje. Nuo šio laiko Lietuvos nepriklausomybės mintis, kuri jau seniai buvo padiegta, žiaurioje caro priesnaudoje auginta, sunkioje kovoje brendinta, pirmojo Lietuvių Seimo 1905 m. viešai iškelta, Antrame Seime 1917 m. tinkamai išreikšta, pradėjo vaisius duot. Konferencijoje išrinkta Lietuvos Valstybės Taryba, nežiurint begalo sunkios kovos, privedė Lietuvą prie Kuriamojo Seimo ir praskynė musų tautai tikrąjį nepriklausomybės kelią. Tik Lietuvos kuriamasis Seimas jau negalėjo susirinkt senoje Lietuvos sostinėje. Tą garbę Kaunas paveržė Vilniui. Mat, susikovus dviem milžiniškom jėgom—vakarų Europos kapitalizmui su Rusijos komunizmu, Vilnius 1918 m. sausio 5 d. liko rusų paimtas, o po 105 dienų, balandžio 20 d., šiuos svečius išstumę, atkeliavo čia kiti svečiai-lenkai.

(Galas)

KLBIRKŠTĖLĖS.

Naujųjų redaktorių bandymas eiledirbiauti.

Ponas redaktorius atastoges švenčia,
Todel už šio numerio raštus tegul nieks nenukenčia,
Kas kaip mokėjo taip rašė,
Jei kas kam nepatiko, to atsiprašę,
Liepsime Mikui ponų redaktorių skubintis šaukti,
Kad padarytas klaidas užbraukti,
Čebatorių liepsim pasiųsti
Neužbaigtus batus užbaigt siuti.
Duonkepis-gi teeina miltų sijoti,
O kerdžiui laikas jau arklius ganevon joti.

Redakcijinis Komitetas.

Pusberniai man tie Kauno redaktoriai ir gana!... Matomai įsižeidę del svečio iš Worcesterio "komplimentų" Kaunui ir jo viešbučiams, mažina worcesteriečių nuopelnus. "Lietuvos Žinios" rašo, kad Worcesterio lietuviai išpirkę Lietuvos Laisvės Paskolos bonų tik už $35,000 ir tik dalis tų esą išparduota laike Vileišio atstovavimo. Kuomet čia aiškiai, kaip ant aulo skuros, visuose laikraščiuose buvo užrašyta, kad worcesteriečiai išpirkę bonų virš už $110,000 ir visus tuos laike Vileišio atstovavimo. Argi pavydu Lietuvos patrijotams už tikros vertės pinigus nors pripažinimu pilnai užpelnytos garbės atsimokėti? Garbė nebrangu—juk už ją nė poros gerų čebatų nenupirksi.

Čebatorius.

Et, niekus tu tik tauzini. Redaktoriai gal but tai parašė iš priežasties klaidingo informavimo. Ir pagalios nėra kuom worcesteriečiams perdaug didžiuotis, ar girtis. Tiesa, bonų jie daug išpirko ir pirmutiniai paskirtą paskolos dalį su perviršium sukėlė. Bet tie $110,000 likosi išbainyti ant markių, už kurias tuomet reikėjo mokėt apie 3 dolerius už šimtą, kas išviso sudarė virš pusketvirto milijono markių. Šiadien už vsius tuos pinigus pusmaišio korninių miltų negausi. Nenuostabu užtat, kad kauniečiai ir garbės worcesteriečiams šykštisi.

Duonkepis.

Kam čia ginčytis ir bartis del praeities dalykų. Kas buvo—tai žuvo. Geirau štai išriškime svarbų vsiems lietuviams Klaipėdos klausimą. Kas reikia letuviams daryti, kad Klaipėdos kraštas Lietuvai liktų, nes lenkai su francuzų pagelba deda visas pastangas, kad Klaipėdą nuo Lietuvos pagriebti. "Draugas" sako Klaipėdos klausime reikia "dantis sukandus kentėti ir laukti." Perša lietuviams kantrybę. Jei lietuviai to butų paklausę, tai seniai Klaipėdos klausimas butų išrištas, Klaipėdą jau dabar Pilsudskio "namiesninkai" valdytų. Gerai, kad lietuviai nelaukė, bet veikė, nepakentė francuzų jungo, o jį numetė ir šiadien Klaipėda lietuvių rankose. Man regis, kad ir ateityje lietuviai privalytų taip-pat pasielgti, jei nori, kad Lietuvos vėliava Klaipėdos uoste plėvėsuotų.

Arklinis.

Nors jaunas, bet išmintingas. Tas tiesa. Visi—jauni ir seni, kas su pačingočium, kas su kačerga, ar su kočiolu, pėkšti ir raiti turime eiti nuo francuzų ir lenkų gintis, o ne už pečiaus sėdėti ir iš dangaus pupų byrant laukti.

Triumviratas.

Kiba kipšas tai Brooklyno "Laisvei" taip greitai pranešė, kad "Am. Liet." redaktorius atastogių išvažiavo, o čia mes manėme "Amerikos Lietuvi" niekam nežinant ir be redaktoriaus suredaguosime ir nė lapė nelos. Bet kur tau! "Laisvė" neiškentus tuoj prasižiojo, kaip amerikonai sako, "binzus paliejo."

Tikri galvočiai tie "Laisvės" redaktoriai, taip nuosekliai pasako, kaip kad butų pas jezuitus pamokas ėmę. Viduramžių tamsumas, sako, negali grįžti. Na, vyrai, jie turi tiesą. Gryžti gali tik dalykai praėję, o viduramžių tamsumas dar tebėra daugelyje vietų. Fanatizmas, persekiojimas ir pasmerkimas žmonių del jų insitikinimų, pateisinimas žudymo žmonių del tikybos praplatinimo ar del meilės to, kuris liepė neužmušinėti, žadėjimas rojaus už šiadieninį skurdą, badą ir vergiją, skelbimas artimo meilės, o praktikavimas savmeilystės —visa tai viduramžių idealogijos padarai, kurių netruksta ir pas musų žemiškojo rojaus pranašus.

A! štai kodel jie taip greitai pastebėjo, kad viduramžių tamsuma dar yra užsilikus! Tas taip aišku. Ačiui "Laisvei" už priminimą.

Triumviratas.

—o—

JUOKAI.

Kandis apgauti.

Jauna moteris (klausia pardavėjo). Jei tamista tvirtinate, kad tas divonas yra vienų vilnų, kam tas parašas "Bovelninis"?

Pardavėjas. Kad prigauti kandis, kad jos divono neėstų.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

PIETINIŲ VALSTIJŲ TUŠTĖJIMAS.

Emigracija murinų, iš pietinių valstijų eina tolyn, be jokios pertraukos. Emigracija ta prasidėjo praeitame rudenyje, keliaujant į šiauirnes valstijos daugiausia iš tų valstijų, kuriose auginama bovelna, ir dėl tos emigracijos šiuosmet bovelnos beveik nėra, nes murinams išemigravus, neliko darbininkų apdirbimui žemės. Sulyg žemdirbystės ministerijos paskelbimo, iš Georgia valstijos išemigravo 32,000 murinų, ukių darbininkų; iš Alabamos 3½% gyventojų, iš Arkansas 15,000 ir iš So. Carolina 22,000.

Ko jie emigruoja?

Ant klausimo, ko murinai emigruoja iš pietinių į šiaurines valstijas, yra du atsakymai. Pirmas, tai baltodžių persekiojimas jų pietinėse valstijose, kur net neleidžiama murinams važiuot viename vagone su baltodžiais, mokyklose murinų vaikams neleidžiama sėdėt kartu su baltodžių vaikais, ir prie kiekvienos progos, tankiausia be jokio teismo ir valdiško ištyrimo — linčiavimas. Paskui menkas apmokėjimas už darbus ir daug smulkesnių dalykų, tai priežasčiai priklauso. Antra priežastis tai masinimas jų į šiaurines valstijas, kur fabrikuose baltodžiams dirbant, nesiliauja straikai ir reikalavimai didesnių algų. Tokios algos, kokios šiadien šiaurinėse valstijose mokama darbininkams, murinams rodosi tai didelė kruva pinigų, prie to šiaurinėse valstijose jie yra skaitomi lygiais baltodžiams ir niekas juos nepersekioja.

Sulyg "Iron Age", iš pietinės Karolinos visi emigrantai apsigyvėno Ričmonde ir Baltimorėje. Geležies ir plieno liejyklose šiadien beveik vieni murinai ir dirba, kaip Clevelande, Pittsburghe, Youngstowne ir kitur, nes paprastų darbininkų fabrikai negali gaut, kadangi šiadien prie darbo baltodžiai nenori eit, ir mokinasi tik profesionalais ir amatininkais.

Viskas kaip nebutų, tik prisibijoma vieno daikto. Prisibijoma, kad užėjus šiaurinėse valstijose bedarbei, nekiltų skerdynės už darbus murinų su baltodžiais, kaip kad šiadien skerdynės pasikartoja tarpe unijistų ir ne unijistų.

GYVUNŲ KANKYNĖS.

Ne vienam jau žinoma, kad tuli gyvunai, kada pakliuva į kilpas, nugraužia arba nusisuka sau koją, kad tokiu budu pasiliuosavus, Reikia pamanyt, kad tokiame atsitikime, kada gyvunas pakliuva į kilpas žiemos metu ir šaltose naktyse, kaip daug kenčia kol atgraužia sau koją, kuomet apart skausmo reikia dar kentėt ir šaltį, ir kad kokios, gali sušalt kol medžiotojas atrades padarys jo gyvenimui galą. Bejauslis medžiotojas pastato savo kilpas vienas nuo kitų taip toli, kad kartais ima tris dienas kol jis nuo vienų prie kitjų ateina. Tokiu budu gyvunas, papuolęs į kilpas, jei nepasiliuoja, per tris ar dvi dienas turi kentėt baisiausias torturas.

Pastaraisiais laikais pradėta daryt tokias kilpas, kurios neleidžia pagautam gyvunui save susižeist. Tokios kilpos rišama prie jaunų medelių, prilenktų prie žemės. Tokios kilpos sugavę, staiga paliuosuoja medelį, ir tas greitai atsitiesia, ir ten gyvunas gali kabot kelias dienas kol pastips.

Meškos papuolę į savo kilpas, nors galėtų nueit savais keliais, kadangi sunkenybė, prie kurios kilpos pririštos lengvai gali but velkama, vienok meška nusigandusi nė nemano apie pabėgimą, bet griebia dantimis ištraukt kojas iš kilpų ir taip kamuojasi kol medžiotojas atėjęs nušauna.

Primenant visa tai, reikia pasakyt, kad toki medėjai, kurie kilpomis gaudo gyvunus, pastato save labai žemai. Toki medžiojimai, ar didelių ar mažų, juose gimdo žvėriškumą ir norą kankint gyvą sutvėrimą, įgyja neapykantą prieš gyvunus ir todėl juos žudo kur tik pasiekia.

Kudikių mirtinumas prašalinama.

Darbo ministeris Davis, jo kalboje apie kudikių mirtingumą ir reikalingumą geresnių pastangų duot vaikams kuo geriausią priežiurą, sakė:

"Kasmet ketvirta dalis milijono vaikų miršta pirmais metais. Kas keturi metai mirtis nuo motinų atima vieną milijoną kudikių, kurie turėtų užaugt stipriais vyrai ir moterimis. Tas ketvirtdalis milijono kudikių kasmet yra neprižiurėjimo auka, nes Darbo Departamento Vaikų Biuro žinovai rado, jog prašalint tuos mirimus tik vienas dalykas reikalinga — priežiura. Tinkamos gyvenimo aplinkybės, tinkama medikališka ir dabojimo priežiura motinai prieš ir po kudikio gimimo, ir tinkamas kudikio dabojimas kudikystėj, sulaikys didį skaičių mirimų.

Kudikių mirtingumas yra tautiška problema. Federališkas kongresas tą matė ir bando išnaikint. šiais metais $-,240,000 federališkams fondams buvo paskirta padrasint valstijas tinkamai prižiurėt motinystę ir kudikystę. Trisdešimts valstijų priėmė dalį to fondo ir jau pradėjo savo darbą pagelbėt motinas ir kudikius.

Tas darbas pakelia kiekvieno simpatiją. Matome to apsaugojimo reikalą, kuomet žinome, jog yra 17 šalių, kur moterys saugiau tampa motinos negu čia Amerikoj ir devyniose šalyse naujai gimęs kudikis turi geresnę progą išaugti į sveikatą, kudikystę

"Apie milijonas ir pusė vaikų ir mergaičių stoja į darbą prieš laiką. Tas darbas sunkus, visokios valandos ir tuoj vaikai pasensta. Prieš juos stovi tik darbas ir galas to darbo—kapas.

Bet tauta dabar supranta tą pavojų. Dusyk Suv. Valstijų kongresas bandė įsteigt įstatymą, kuris užbaigtų samdymą mažų vaikų pramonėse. Dusyk Suv. Valstijų augščiausias teismas rado, jog sulyg musų konstitucijos kongresas neturėjo autoritėto priimt tokį įstatymą. Gal augščiausias teismas prisilaikydamas prie konstitucijos gerai daro, bet Suv. Valstijų žmonės gali prašalint tą blogą. Valstijos įstatymai gali but pertaisyti, ir daugelis valstijų tokį įstatymą įvedė. Gal greitu laiku tas ir bus padaryta.

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS,

MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafonolą arba lietuviškų rekordų, rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE. Galite gaut pas mus, kaina ..... 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

JONAS CIVINSKAS

perkrausto namų ra'...ndus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Prityręs Lietuvis Fotografistas
Jonas Černius,
8 Vernon st., Worcester, Mass.

Traukiu paveikslus pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokius paveikslų rėmus.
Tel. Park 2148—W.

Suite 71. Tel. Park 7636.

Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.

Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

STEBĖTINOS GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasiplatino žinies po kitas šalis apie išradimą geriausių gyduolių nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Angliją, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakymą. Viena bonka kainuoja $1.35, dvi bonkos $2.50, šešios — $7.50.

Paveikslas išrėdėjo,—F. Lipnevičius.

Galima gaut pas mus, "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu—
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryj.

VIETOS ŽINIOS.

Worcesteris oficialiai dalyvaus prezidento laidotuvėse.

Atsibuvusiame pirmadienio vakare miesto tarybos posėdyje tapo išnešta rezoliucija, apgailėjimo prezidento mirties ir pagerbimui jo atminties, prieg tam išrinkta komitetas iš trijų narių, kurin įeina miesto majoras, oficialiai atstovauti Worcesterio miestą Hardingo laidotuvių iškilmėse, kurios atsibus Washingtone rugpjučio devintą dieną.

Abejojama yra ar visi komiteto nariai bus įleisti į kapitoliaus rotundą, kur atsibus pamaldos del stokos vietos. Bostono majoras prašė paskirti 6 vietas Bostono miesto atstovams ir jam buvo atsakyta, kad tik vienas atstovas nuo Bostono miesto bus įleistas.

Apart oficialio dalyvavimo Washingtone, miestas rengiasi švesti ir laikyti pamaldas Hardingo pakavonės dienoje penktadienyje vienuoliktą dieną rugpjučio, kuomet bus laidojama prezidento lavonas jo gimtiniame mieste Marion, Ohio valstijoje.

Worcesterio miesto majoras įsakė miesto įstaigoms tą dieną pertraukti darbą. Daugelyje bažnyčių bus laikoma pamalods tą pačią valandą, kaip ir prezidento tėviškėje.

Chamber of Commerce nutars kaip pramonės įstaigos privalo pagerbti mirusio prezidento atmintį. Manoma, kad dirbtuvės ir krautuvės bus uždarytos, jei ne visą tai bent dalį pakavonių dienos.

Worcesterio apskričio kongresmonas Samuel Winslow, kuris yra paskirtas narių komiteto atstovauti Suv. Valstijų kongresą laidotuvėse, išvažiavo Washingtonan pirmadienio vakare.

Daugel Worcesterio krautuvių ir namų išreiškė savo atjautimą ir pagerbimą prezidento atminties išstatydami Hardingo paveikslą su gėdulių papuošalais ir išstatydami vėliavas pusiau stiebo.

Ant kiek žmonės atjaučia ir apgailestauja prezidento mirtį, galima matyti iš to, jogei Worcesterio mieste šiomis dienomis, apskaitliuojama, bus suvartota 500,000 mastų gėdulingo audeklo.

Atimta leidimai važinėti 397 automobilistams.

Vesdamas aštrią kovą prieš automobilistus, kurie nepaisydami įstatymo, girti važinėja išstatydami save ir kitus pavojun Massachusetts valstijos registratorius Goodvin bėgyje liepos mėnesio atėmė leidimus važinėti 397 automobilistams, kuriuos teismas atrado prasikaltusiais prieš minėtą įstatymą.

Areštavo 24 kazirninkus.

Pereito sekmadienio dieną miesto policija užklupo Lietuvių Ukėsų Kliubo namuose kazirninkus kaziruojančius šventadienyje ir areštavo išviso 24 asmenis.

Kuomet policija įėjo vasarnamin, ji radus visus kaziruojant. Vienas bandęs pabėgti per stogą, bet tapo pagautas, kuomet lindo per langelį stoge. Suareštuotieji tapo nugabenti policijos stotin keturiuose automobiliuose ir viename troke. Teismas ant rytojaus nuteisė užsimokėt po 3 dol. pabaudos. Du nestojo teisman. Visi kiti prisipažino kaltais.

Miesto pajamos pakilo nežiurint mažesnių taksų.

Nežiurint, kad miesto valdyba paskelbė, jogei taksos šįmet bus 40c. mažesnės nuo tukstančio vertės negu praeitais metais, vienok taksas mokantieji turės sumokėti į miesto iždą $196,164.30 daugiau negu praeitais metais. Sulyg sumažinimo taksų miestas turėtų gauti pajamų ant $108,049.96 mažiau, bet asesoriai pakėlė miesto gyventojų turto vertę ant $11,373,480, už ką paims $304,89.26, taksų, pertai pajamos nesumažėja, bet pasididina.

Pereitais metais reikėjo mokėti $27.20 nuo tukstančio dolerių vertės turto, šimet reikės mokėti tiktai $26.80.

Visos miesto pajamos šiaisi metais sieks $7,499,-844.36. Pereitais metais išviso paėmė $7,239,012.23.

Teismas atmetė skundą prieš parapijos kliubo narius.

Bent iki pabaigai šio sezono nariai Šv. Kazimiero parapijos kliubo galės be jokių kliučių maudytis ežero vandeniuose Shrewsbury šone, kur jie turi įgija plotą žemės ir namus.

Augštesniojo teismo teisėjas Bostone atmetė tulos Julia Steineck skundą, kuri prašė teismo neleisti kliubui daryti toje vietoje viešas pramogas ir pasilinksminimus, nes esą, jie savo veikimu ir kėlimu trukšmo kenkia artimiems kaimynams ir jos randauninkams. Skundas buvo įduotas prieš kliubą ir kun. J. Jakaitis įvardytas kaipo kaltinamasis.

Ponia Steinėk skundėsi teismui, kad nedėldieniais ir šiaip šventadieniais apie 3000 žmonių susirenka toje vietoje ir keldami tenais įvairios rušies pasilinksminimus pareina savo žemės rybas.

Teisėjas išklausęs ponios Steineck skundo pasakė jos advokatui, kad jis nematąs reikalo greitam nuosprendžiui ir davė 10 idenų laiko dapildyt savo skundą.

S.L.R.Katalikų piknikas.

Pereitos nedėlios dieną buvo parengtas piknikas Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje kuopos piknikas Mairjonio Parke. Buvo daug svečių, privažiavusių net iš kitų miestų kaip Gardner, Fitchburg ir kitų. Piknike svečiai praleido laiką linksmai ir buvo visi užganėdinti. Kuopa manoma turės nemažai pelno. **Pikniko Komitetas.**

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 16-tos kuopos susirinkimas įvyks rugpiučio 12 ideną, 10 valandą ryte. Visi nariai privalo atsilankyti susirinkiman, nes esama svarbių reikalų aptarti. **Valdyba.**

L. U. P. Kliubas, rugpjučio 12 dieną savo vasarnamy rengia didelį koncertą. Koncerto programą išpildys garsus "American and Navy Band. Apart to bus prakalbų.

Šis koncertas yra rengiamas vien kliubo nariams.

Valdyba.

Mokytoja skundžia automobilio savininką, reikalaudama $10,000 atlyginimo.

Mokytoja Mary Manning iš Springfieldo, kuri dabar randasi Worcesterio ligonbutyje, pradėjo bylą augštame teisme, reikalaudama nuo Kotenskio iš Worcesterio $10,000 atlyginimo už sužeidimą.

Manning buvo sužeista sekmadienyj Boylstono miestelyje. Kotenski važiuodamas automobiliu nesukėravojo savo automobiilaus ir užvažiavo ant automobilio, kuriame važiavo p-lė Manning.

Namų randos kyla.

Nors numušus miesto taksas namų nuomininkai tikėjosi susilaukt žemesnių randų, arba kad liks nors tos pačios randos, bet pasirodo, kad randos netik nepuola, bet kyla augštyn. Miesto randų tyrinėtojas Kearney praneša, kad namų savininkai vėl pradeda kelti randas, sprendžiant iš įteiktų jam skundų.

Vietomis savininkai namų pakėlę randas nuo 3 ir 5 dolerių viršaus ant mėnesio ir nė kiek netaiso savo namų. Randų tyrinėtojai sako, kad esama didelis namų trukumas, pertai žmonės priversti esą mokėti dideles randas, nes neturi kur dėtis.

Budavotojai skundžiasi, kad namų medega dar perbrangi, kad galima butų naujus namus statyti. Naujų tenementų randos Tatnucko ir Greendale dalysė siekia nuo $75 iki $90. ant mėnesio.

S.L.D.A. piknikas. 5 dieną rugpjučio Apšvietos b-vės sodnan—Olympia, suvažiavo daug svečių iš Gardnerio, Lawrenco, Montello, Norwood, Bostono ir iš kitų vietų svečiai—choristai. Žmonių susirinko į porą tukstančių. Buvo pilnas ne tik parkas, bet ir ežeras, maudėsi lyg silkės. Po lietui, virš minėtų miestų chorai, apie 6 valandą pavakarėje, atvirame danguje tarp ėglių išpildė dainų programą.. Tarpe visų kitų chorų daugiau žmonėms patiko Montello choras, kuriam giedant—"Už tai reikia kapitalistus smaugt," publikos buvo išnaujo iššauktas pakartot.

Prietemoje policistas su 2 detektivais buvo atsilankę su prohibicijos reikalais, manydami rast "apšvietos," bet išlandę pakampes ir jos neradę, išdulino savo keliais.

Piknikas buvo gyvas ir gal but vienas iš skaitlingiausių. **Svečias.**

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJU moteries prie namų darbo. Maža šeimyna. Atsišaukite šiuom adresu:
ANTANAS JURKEVIČIA.
BOX 63, Baldwinsville, Mass.
(31—32)

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
377A BROADWAY,
So. Boston, Mass.

ĮRANKIAI

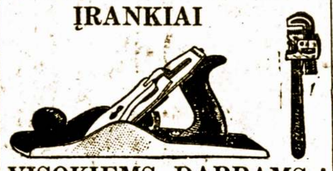

VISOKIEMS DARBAMS!
SADICK PAINT & HARDWARE CO.,
66 MILLBURY STREET.
Worcester, Mass.

Severos Gyduolės užlaiko šeimynos sveikatą.

Kaipo balai atatinkamas ir kartus tonikas — imk
Severa's
Balzol
(pirmiaus Gyvasties Balzamas).
Rekomenduojamas
virškinimui, iprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.
Kaina 50 ir 85 centai.
Klauskite pas aptiekoriaus.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Anthony Oswald Shallna,
Lietuvis advokatas,
366 BROADWAY, ROOM 2,
Telephone, So. Boston 3570
SO. BOSTON, MASS.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj.

Pepsinic Seltzer Co.,

******

SIŲSKITE PINIGUS LIETUVON
—per—
AMERIKOS LIETUVIO AGENTURĄ.

******

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jusų draugams ir gentims.

Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią įstaigą tinkamiausia vieta nusiimt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atyda Chorų, Kuopų ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuėmimui paveikslų didelėmis grupėmis žmonių.

S. BAJERČIUS,
Savininkas.
24 MILLBURY STREET,
Tel. Park 2093 R.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. Budrevičius,
Previzorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.

Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Parsiduoda namai. FARMOS.

12 AKRŲ žemės, 5 rm. namas, garadžius, arti Worcesterio. Kaina $1700.
3 ŠEIMYNŲ naujas namas, visas įtaisymas. Kaina $8400.
2 ŠEIMYNŲ namas, naujas visas įtaisymas. Kaina 6800.
3 ŠEIMYNŲ namas, gesas, elektra, maudyklės. Kaina $7300.
2 ŠEIMYNŲ namas ir 3 štorai, su visais įtaisymais, prie Ward ·r Wade str. taipgi 2 šeimynų namas su dideliu lotu žemės. Kaina $16000.
3 ŠEIMYNŲ namai prie Washington st. gesas, elektra, maudyklės, vieta dėl didelio štoro pastatyt. Kaina $13500.
ŠTORAS dėl randos, gražioje vietoje ir kampas. Turiu gražių farmų. Klauskitės. Parsiduoda duonkepykla ir bučernė.

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

IEŠKAU Marijonos Buteikaitės ir Onos Lapkienės, paskutinioji gyveno 716 Henkson St., Chester, Pa. Visi kas žino kur jos gyvena, o ypač Pijoniečiai (Ukmergės aps.) gyvenanti Chester, Pa., teiksitės pranešt joms, kad atsiųstų mirusio, Amerikoje brolio Stasio (Stanley) Buteikio mirties liudymą šiuo adresu:

Buteikis Petras, I-mo Pasienio Pulko Komandanto Raštininkas — Tauragė, LITHUANIA.

ATYDA VIETINIAMS

NAUJA VIETA visokių darbų. Atlieku medinius, blekinius, slaitinius darbus, taisau lovius, paipas, dedu konduktorius, dengiu stogus slaito, medžio ir popieros, taisau šingelius, dedu naujus, ir atlieku dailydės darbus. Darbą atlieku gvarantuotai. Kreipkitės pas mane.

J. MEDZIUKEVIČIUS,
348 Millbury St., Worcester, Mass.
(35)

ATYDA VISIEMS!

MES popieriuojam sienas, ir parduodam popierą ir maliavą žemiausia kaina.

229 MILLBURY STREET,
(32—35) Worcester, Mass.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI!!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Į LIETUVĄ!

Pirkite laivakortes gimjnėms Lietuvoje.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg—Southampton:
Majestic——rugp. 11; rugs 1—22;
(Pasaulio didžiausis laivas)
Olympic — rugp. 18; rugs. 8—29
Homeric—rugp.25;rugs.15; spal. 6
Greiti susisiekimai su Baltijos portais.

AMERICAN LINE
N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Hamburg
Mongolia——rugp. 16; rugs. 20
Minnekahda rugp .23;
Kroonland —— rugpjučio 30.
Manchuria —— rugs. 6.
Finland—— rugs. 13.
Perkeliant kitais laivais į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp
Zeeland——rugp. 15; rugs. 12
Lapland—— rugp. 22
Belgenland —— rugs. 5
Dancing per Antwerpą.
Gothland——rugs. 26; Lapkr. 13
Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Kreipkitės prie vietinių agentų arba į
PASSENGER DEPARTMENT,
84 State St., Boston, Mass.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj
390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ
KALBA.
Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS
Juozas J. Dirsa
Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.
Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

KĄTIK IŠ LIETUVOS
NAUJA KNYGA
Lietuvos Įstatymai.
SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMŲ, INSTRUKCIJŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.
Surinko teisminingas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRIŠČIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.
Knyga turi 1031 puslapį. Talpina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi.
Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 3 doleriai.
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

"111" CIGARETAI!

Jie yra GERI! **10¢**
Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

NORTH GERMAN LLOYD
Savaitiniai išplaukimai į
LIETUVĄ
NEW YORK—BREMEM
nauju, puikiu laivu
"COLUMBUS"
didžiausiu vokiečių laivu, ir vienos kliasos laivais.
Didžiai pagerintos trečios kliasos kvatieros. Patogios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovom. Del tikietų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
North German Lloyd,
192 Washington St.,
Boston, Mass.

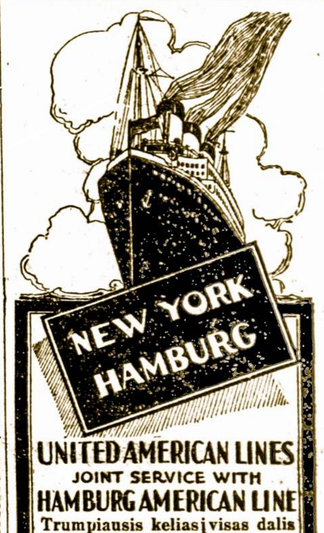

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausis keliasį visas dalis
LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiais laivais:
"Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland."
su I, II, ir III kliasos pasažierais, ir laivai: "Mount Clay," "Mount Carroll," "Mount Clinton," Hansa," "Thuringia," ir "Westphalia," su antra ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės.
United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover st. Boston, Mass.
ar kiti įgalioti agentai.

HOLLAND AMERICA LINE
Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:
NEW AMSTERDAM
Rugpiučio 11-tą.
VEENDAM
Rugp. 18.
ROTTERDAM
Rugpiučio 25.
VOLENDAM
Rugsėjo 1.
Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar
HOLLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.

CUNARD.
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:
Taipgi iš New Yorko, ypatiškai
SAMARIA——rugp. 9—rugs. 8
SCYTHIA——rugp. 23—rugs. 20
CALIFORNIA (naujas)—— rugs. 12
prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.
MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų.
3-ia klasa:
(Į Pilavą —— $106.50)
(Į Hamburgą —— $103.50)
Karės taksų $5.00.
Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į
CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus, ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.
Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)